

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra společenských věd

Bakalářská práce

VOLEBNÍ SYSTÉMY A JEJICH EFEKT

*System voleb ve Spojených státech amerických a jeho efekt
se zaměřením na tzv. „swing states“*

Vypracoval: David Veselý

Vedoucí práce: PhDr. Vladimír Hanáček, Ph.D.

České Budějovice, 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 13. dubna 2023

David Veselý

Poděkování

V první řadě musím poděkovat vedoucímu práce PhDr. Vladimíru Hanáčkovi, Ph.D. za cenné rady, trpělivost a hodnotné postřehy, které jsem dostával po celou dobu psaní této bakalářské práce, a také za zajímavé a velmi přínosné hodiny kurzu politologie.

Za hodnotné rady a názory na politiku v širším kontextu také děkuji PhDr. Michaelu Romancovovi, Ph.D. z Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, jenž mi byl při psaní této práce nápomocný.

Dále děkuji celé své rodině a mým spolužákům za podporu, kterou jsem od nich dostával po celou dobu mého dosavadního studia na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích.

Nesmím zapomenout ani na Mgr. Kamilu Stolařovou, která se starala o korekturu této bakalářské práce a přivedla mě k tomu, co nyní dělám a co studuju...

Anotace

Tématem této bakalářské práce bude primárně studium systému voleb a politického systému ve Spojených státech amerických a jeho celkový a důležitý efekt, který se dozajista promítá na fungování zbytku světa a jeho politickém rozložení. Hlavní část práce bude zaměřena na skupinu států tzv. „swing states“ a jejich vývoj v letech 2000 až 2020. Popsána bude také politika Spojených států, rozložení státní moci na jednotlivé složky, systém prezidentské volby a fungování jednotlivých stran. Zmíněny budou také jednotlivé prezidentské volby v tomto století, detailněji pak budou popsány poslední volby v roce 2020. Pozornost je soustředěna na pochopení toho, proč se některé státy řadí do skupiny nerozhodnutých států, a jaký efekt při volbě přinášejí, případně jak a proč se tyto státy proměňují.

Klíčová slova: Spojené státy americké, systém volby, volební systém, stranický systém, prezidentské volby, politologie, swing states, volby, prezident USA

Abstract

The topic of this bachelor's thesis will be primarily a study of the electoral and political system in the United States of America and its overall and important effect on the functioning of the rest of the world and its political distribution. The main part of the thesis will focus on a group of states called "swing states" and their development between 2000 and 2020. The politics of the United States, the distribution of state power to the different branches, the presidential election system and the functioning of the different parties will also be described. The various presidential elections in this century will also be mentioned, and the last election in 2020 will be described in more detail. Attention is focused on understanding why some states are classified as undecided and what effect they bring to the election, or how and why these states are changing.

Keywords: United States, electoral system, party system, presidential elections, political science, swing states, elections, U.S. president

OBSAH

OBSAH	6
ÚVOD	8
A. OBECNÉ INFORMACE O SPOJENÝCH STÁTECH AMERICKÝCH	11
B. POLITICKÝ SYSTÉM V OBECNÉ ROVINĚ, KTERÝ JE DÁN ÚSTAVOU USA	12
B.1. Moc zákonodárná (legislativa)	12
B.1.1. Sněmovna reprezentantů	12
B.1.2. Senát	13
B.2. Moc výkonná (exekutiva)	14
B.3. Moc soudní (jurisdikce)	15
C. DOMINUJÍCÍ POLITICKÉ STRANY V USA	17
C.1. Republikánská strana	17
C.2. Demokratická strana	18
D. OBECNĚ O VOLBĚ PREZIDENTA A ZÁKLADNÍ INFORMACE O VOLBÁCH V LETECH 2000 AŽ 2020 19	
D.1. Primární volby	19
D.2. Stranické sjezdy	20
D.3. Události před volebním dnem	21
D.4. Volební den, hlasování, inaugurace	21
D.5. Základní informace o prezidentských volbách v letech 2000 až 2020.....	22
D.5.1. Rok 2000	22
D.5.2. Rok 2004	23
D.5.3. Rok 2008	23
D.5.4. Rok 2012	24
D.5.5. Rok 2016	24
D.5.6. Rok 2020	25
E. SWING STATES A JEJICH VÝVOJ V LETECH 2000 AŽ 2020	26
E.1. Definice pojmu swing states a seznam států	26
E.2. Colorado	28
E.3. Florida	30
E.4. Iowa	31
E.5. Michigan	33

E.6. Nevada	34
E.7. New Hampshire	35
E.8. Nové Mexiko	36
E.9. Ohio	37
E.10. Pensylvánie	39
E.11. Severní Karolína	40
E.12. Wisconsin.....	41
F. VOLBA PREZIDENTA USA V ROCE 2020	43
ZÁVĚR.....	47
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ A LITERATURY	50

ÚVOD

„My, lid Spojených států, abychom vytvořili dokonalejší jednotu, nastolili spravedlnost, upevnili domácí klid a zabezpečili obranu země, podporovali růst všeobecného blahobytu a zabezpečili dobrodiní svobody sobě i svému potomstvu, dáváme si tuto Ústavu Spojených států amerických.“

(Preambule Ústavy Spojených států amerických)

Na světě bychom našli jen pramálo států, které mají tak komplikovaný a sofistikovaný politický systém a systém volby, jako je tomu právě ve Spojených státech amerických.

Cílem této bakalářské práce bude popsání politiky a systému volby prezidenta Spojených států amerických a sledování vývoje tzv. *swing states*¹, které mají již řadu let významný vliv například na tom, kdo se stane prezidentem Spojených států amerických a usedne v Oválné pracovně Bílého domu nebo kdo ovládne americký Kongres.

V první části této bakalářské práce se zaměřím na obecné popsání politiky Spojených států amerických a na politický systém, který je dán Ústavou Spojených států amerických. Musím zde zmínit politický systém, protože bez jeho pochopení by se nedal pochopit princip voleb v tomto státě. Zmíním zde i dvě dominující politické strany a dále stručně popíšu jednotlivé složky státní moci, tedy moc zákonodárnou, výkonnou a soudní, jež jsou odlišné oproti systému, který známe v České republice, a to hlavně díky prezidentskému systému, který je pro Spojené státy typickým. Zaměřovat se budu na volby na federální úrovni, tedy státu jako celku. Spojené státy americké, jakožto federativní stát, mají politický systém postaven na dvou rovinách – federální a pak státní, kdy každý stát má svou legislativu, exekutivu a jurisdikci.²

V další části práce se nejprve pokusím objasnit v obecné rovině, jak probíhá volba prezidenta a co vlastně jsou již výše zmíněné *swing states*, které jsou pro USA podstatné a ojedinělé. Následně volbu prezidenta ukáži na konkrétním příkladu, tedy na volbě prezidenta Spojených států v roce 2020, kdy se proti sobě postavili dva silní kandidáti – demokrat Joe Biden a republikán Donald Trump.

---

¹ Pojmem *swing states* se rozumí skupina jedenácti kolísavých (někde i houpavých) států, kde není předem jasné, zda zvítězí Demokratická nebo Republikánská strana.

² Legislativou, exekutivou a jurisdikcí se rozumí tři složky státní moci – moc zákonodárná, výkonná a soudní.

V poslední části práce se pokusím objasnit určitý vývoj swing states, jelikož postupem let se dané tendence a pomyslné barvy změnily. Vývoj těchto států je značně komplikovaný a do poslední chvíle při volbách se neví, zda daný stát bude v barvách demokratů, nebo republikánů.

Tato práce bude psána ve dvou rovinách; první rovina bude popisovat politický systém, druhá pak systém volební, respektive systém volby prezidenta USA. Toto téma, které se zde budu snažit popsat, je neustále aktuální, protože mluvíme o státu, jenž sám o sobě dokáže hýbat celým světem, určovat trendy politiky a ovlivňovat další státy na planetě. V posledních letech můžeme vidět proměnu systému a odkrývání problémů, které jsou schovány za tak sofistikovaným systémem. Pro toto popsání jsem si vybral příklad prezidentských voleb, který je značně odlišný od volby prezidenta, kterou známe v České republice. Budu se na něm snažit ukázat, jak volby probíhají, jaké jsou mezníky a proč kandidáti malých stran nemají šanci na úspěch.

Vývoj *swing states* budu sledovat v horizontu posledních dvaceti tří let, tedy od roku 2000. Budu se snažit zaměřit na to, proč se tyto státy do této kategorie řadí, jak se jednotlivé státy proměňují a jací voliči v jednotlivých státech žijí a jak jejich názory mění politiku Spojených států.

K lepšímu nahlédnutí do tohoto systému budu používat primární literaturu, dále internetové články z ověřených zdrojů (weby amerických organizací a příspěvky od ČT24 a České tiskové kanceláře) a pro popsání politického systému také Ústavu Spojených států amerických. Ke všemu budu přistupovat heuristickou metodou a historickou deskripcí, budu se snažit popsat v širším kontextu jednotlivé volební situace a přesun hlasů obyvatel z jedné strany ke druhé.

Problematika voleb ve Spojených státech amerických je téma, kterým se zabývám už od střední školy, kdy jsme probírali ve společenských vědách téma politologie. Je to téma, o němž se mluví před každými důležitými volbami – ať už těmi prezidentskými, nebo volbami do Kongresu, které proběhly naposledy v listopadu loňského roku. Svět neustále sleduje, jak se politika Spojených států vyvíjí, jaké tendence v ní platí a jak postava v Oválné pracovně ovlivňuje chod ekonomiky, míru a vojenství.

V současné době se můžeme o politice USA dozvědět ve velkém zejména z příspěvků v různých typech médií – především na portálech České televize (zpravodajský web ČT24), dále na stránkách České tiskové kanceláře, na stránkách americké stanice CNN, BBC.

O politice USA píše také Monika Křtěnová ve své knize *Prezidentský systém Spojených států amerických* nebo Oskar Krejčí v knize *Zahraniční politika USA: ideje, doktríny, strategie*. Mezi další zdroje, z nichž budu čerpat, budou oficiální weby státních institucí, stránky americké ambasády v České republice, která neustále aktualizuje data, a knihy významných amerických politiků – Hillary Clintonové a Baracka Obamy, ukazujících, že politika USA dokáže být barvitá, ale i temná...

A. OBECNÉ INFORMACE O SPOJENÝCH STÁTECH AMERICKÝCH

Spojené státy americké jsou federativní prezidentskou republikou³ složenou z padesáti rovnocenných států. Celý tento stát se rozprostírá v Severní Americe, žije zde přes 330 milionů obyvatel a jedná se o třetí největší stát na světě, hned po Rusku a Kanadě. Hlavním městem je Washington, D.C., nacházející se na východě státu.⁴

Z politického hlediska mají Spojené státy dvě úrovně státní správy – federální (politika v rámci celých Spojených států, která je reprezentována federální vládou v čele s prezidentem a Kongresem USA) a státní (politika jednotlivých států).

Jednotlivé státy si mohou samy stanovit zákony ve vlastní zemi a občané se jimi musí řídit. Podmínkou je, aby zákon nebyl v rozporu se zákonem federálním.

Jedná se také o stát s nejsilnější ekonomikou na světě, s bohatou tradicí multikulturní společnosti, ale také o stát s politickými problémy, na které se v dalších částech práce zaměříme. Dále se jedná o zemi se silným jaderným arsenálem, bohatou historií a pevnou zahraniční politikou. Často se o Spojených státech mluví jako o mocnosti nultého řádu.

Spojené státy vznikly 4. července 1776, kdy byl ve Filadelfii přijat dokument s názvem Deklarace nezávislosti, kterou podepsalo třináct zástupců jednotlivých kolonií na východě země a dali tak pomyslný impuls ke vzniku státu, jež známe v dnešní době. Tento den je ve Spojených státech slaven jako Den nezávislosti.

V průběhu let se Spojené státy začaly rozšiřovat z východu na západ. Poslední státy, které se přidaly k unii, byly v roce 1959 Aljaška a Havaj.⁵

Mezi nejvýznamnější ústavní činitele této země nyní patří prezident Joe Biden, viceprezidentka Kamala Harrisová, předseda Sněmovny reprezentantů Kevin McCarthy a druhá předsedkyně Senátu Patricia Murrayová.

---

³ Označení federativní prezidentská republika je typ státu, kdy jde o složený stát z více celků (v případě USA jde o státy) a každý má svůj systém státní moci, ale nemohou vystupovat samy za sebe (například nemohou uzavírat mezinárodní smlouvy). Prezidentská republika znamená, že prezident je hlavou exekutivy (moci výkonné).

⁴ *Souhrnná teritoriální informace: Spojené státy americké* [online]. 2022 [cit. 2022-11-08]. Dostupné z: <http://publiccontent.sinpro.cz/PublicFiles/2022/05/24/spojene%20staty%20americke-souhrnna-teritorialni-informace-2022-151334426.pdf>

⁵ TINDALL, George Brown a David E. SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. 5., dopl. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. s. 836

B. POLITICKÝ SYSTÉM V OBECNÉ ROVINĚ, KTERÝ JE DÁN ÚSTAVOU USA

Jak již bylo v předchozích částech této práce zmíněno, Spojené státy americké jsou federativní prezidentskou republikou tvořenou z 50 států, které jsou si rovnocenné.

Ústava USA byla přijata v roce 1787 na základě Filadelfského ústavního konventu a ratifikována byla o rok později. Sněm probíhal od května do října 1787.⁶ Jedná se o první významnou ústavu demokratického typu na světě.⁷ Má celkem 7 článků a 27 dodatků, jež ji doplňují nebo upravují.

Již v prvních třech článcích ústavy se hovoří o rozdělení státní moci do tří na sobě nezávislých složek – moci zákonodárné, výkonné a soudní.⁸

B.1. Moc zákonodárná (legislativa)

Moc zákonodárná je definována v prvním článku Ústavy USA.⁹ Náleží Kongresu Spojených států amerických (anglicky *The United States Congress*), který má dvě komory – **Sněmovnu reprezentantů** a **Senát**. Kongresu náleží legislativní funkce a každá z komor má zákonodárnou iniciativu, což znamená, že každá z komor Kongresu může navrhnout zákony. Omezení týkající se návrhu jednotlivých zákonů, které může daná komora navrhnout, a kompetence jednotlivých komor jsou taktéž zmíněny v prvním článku Ústavy.

Komory jsou si rovné, proto se nedá hovořit o tom, že jedna je dolní a druhá horní, jako tomu je například u nás.

B.1.1. Sněmovna reprezentantů

Oficiálním anglickým názvem *United States House of Representatives* je jedna z komor Kongresu. Počet reprezentantů je 435, což je vypočítáno tak, aby každý stát byl ve Sněmovně

---

⁶ Stručná historie USA. *Americké centrum* [online]. 2022 [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.americkecentrum.cz/o-usa/strucna-historie-usa/>

⁷ *Ústava Spojených států amerických ze dne 17. září 1787*. Praha: Reflex, 1990. s. 5

⁸ Politický systém. *Americké centrum* [online]. 2022 [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.americkecentrum.cz/o-usa/politicky-system/>

⁹ *Ústava Spojených států amerických ze dne 17. září 1787*. Praha: Reflex, 1990. s. 11

poměrně zastoupen.¹⁰ Do Sněmovny je navíc ještě delegováno dalších šest delegátů z amerických teritorií a za hlavní město. Tito zástupci však nejsou přímo voleni, proto nemají ani hlasovací právo.

Volby do Sněmovny reprezentantů probíhají každé dva roky (zpravidla v listopadu). Tento dvouletý mandát má za následek, že občané mohou lépe kontrolovat jednotlivé politiky a snáze je odvolat z volené funkce.¹¹

Volby probíhají na základě většinového volebního systému, kdy volby probíhají v menších okrscích na základě sestavených kandidátek. V každém okrese tak zvítězí ten, kdo má největší počet platně odevzdaných hlasů.

Současným předsedou sněmovny reprezentantů je republikán Kevin McCarthy, který byl zvolen 7. ledna 2023. Jeho volba byla nejdelší od roku 1859 a byl zvolen až v 15. kole volby, jelikož panovaly silné rozpory uvnitř Republikánské strany.¹²

V rámci 118. Kongresu, který probíhá v letech 2023-2025, mají převahu republikáni v poměru 222:213 reprezentantům.¹³

B.1.2. Senát

Druhou komorou Kongresu USA je **Senát** (anglicky *United States Senate*), který je složen ze 100 senátorů volených na 6 let, při čemž se každé dva roky obmění přibližně 1/3 senátorů.¹⁴ Každý stát má v Senátu dva své zástupce a nezáleží na tom, jak je tento stát velký, co se týče rozlohy nebo počtu obyvatel.¹⁵ Není také dáno, že oba senátoři musí být ze stejné strany.

---

¹⁰ *Ústava Spojených států amerických ze dne 17. září 1787*. Praha: Reflex, 1990. s. 11

¹¹ USA čeká referendum o Bidenovi. Jak se hlasuje a co je ve hře při volbách do Kongresu. *Aktuálně.cz* [online]. 2022 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/americke-kongresove-volby-jak-a-kde-se-voli/r~d2956ad459bf11edba5b0cc47ab5f122/>

¹² McCarthy je předsedou americké Sněmovny reprezentantů, volba trvala čtyři dny. *Novinky.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-amerika-zvolen-predseda-americke-snemovny-40419346>

¹³ House of Representatives Results: GOP wins the majority. *CNN politic* [online]. 2022 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/election/2022/results/house?election-data-id=2022-HG&election-painting-mode=projection&filter-key-races=false&filter-flipped=false>

¹⁴ *Ústava Spojených států amerických ze dne 17. září 1787*. Praha: Reflex, 1990. s. 12

¹⁵ Politický systém. *Americké centrum* [online]. 2022 [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.americkecentrum.cz/usa/politicky-system/>

Senát má taktéž zákonodárnou iniciativu, může přijímat a navrhopvat zákony. Senátoři dále například volí členy Federálního soudu USA, dávají svolení k ratifikaci mezinárodních smluv nebo stvrzují na návrh prezidenta členy jeho kabinetu.

Senát má ústavou dán dva předsedy – tím prvním je viceprezident USA, označován jako *předseda ex officio*. Tím je ze svého titulu Kamala Harrisová. Pokud není viceprezidentka přítomná, schůze řídí *předseda pro tempore*, tím je obvykle nejstarší senátor nebo senátorka většiny. Pro 118. volební období je jím Patricia Murray, členka Demokratické strany. Demokratická strana má pro 118. Kongres mírnou přesilu v poměru 51:49.¹⁶

Zajímavostí je i to, že *předseda ex officio* nemá pokaždé hlasovací právo, ale může hlasovat pouze v případě rovnosti hlasů, tedy pokud by při hlasování nastala situace 50 senátorů pro, 50 senátorů proti.¹⁷

B.2. Moc výkonná (exekutiva)

Moc výkonná ve Spojených státech náleží prezidentovi a jeho kabinetu. Vzhledem k tomu, že Spojené státy jsou prezidentská demokracie, prezident je taktéž předsedou vlády. Je volen poměrně složitým procesem, na který se v dalších kapitolách zaměříme. Volební období prezidenta i viceprezidenta je čtyřleté a oba jsou voleni společně.¹⁸ Prezident si viceprezidenta vybírá sám a vždy se jedná o člena strany, ze které je i kandidát na prezidenta.

Prezident USA je vrchním velitelem ozbrojených sil, navrhuje členy svého kabinetu, které poté schvaluje Senát Kongresu. Dále prezident uděluje státní vyznamenání, dává návrhy na členy nejvyššího soudu nebo uzavírá mezinárodní smlouvy.¹⁹

V případě, že prezident nemůže vykonávat svůj úřad, přechází tato funkce na viceprezidenta, případně na předsedu Sněmovny reprezentantů. Vše se řídí právním předpisem *Presidential Succession Act*, který vydal Kongres v roce 1947²⁰.

---

¹⁶ Democrats secure majority in the Senate. *CNN politic* [online]. 2022 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/election/2022/results/senate?election-data-id=2022-SG&election-painting-mode=projection&filter-key-races=false&filter-flipped=false>

¹⁷ *Ústava Spojených států amerických ze dne 17. září 1787*. Praha: Reflex, 1990. s. 13

¹⁸ Tamtéž, s. 18

¹⁹ Tamtéž, s. 20

²⁰ Jedná se o právní dokument, který upravuje, kdo může a v jakém pořadí, nastoupit do úřadu Prezidenta při jeho uvolnění. Naposledy byl tento dokument aktualizován v roce 2006.

Ústava zakotvuje pouze jediný způsob, jak zbavit prezidenta jeho funkcí. Tato možnost se nazývá impeachment a lze ho aplikovat pouze v případech velezrady, ohrožení státní bezpečnosti nebo úplatkářství. Obžalobu vznáší Sněmovna reprezentantů, která ji podstupuje Senátu, jenž vykonává roli tribunálu. V tomto případě proces v Senátu řídí předseda Nejvyššího soudu. K odvolání prezidenta je v Senátu zapotřebí 2/3 všech senátorů.²¹

Současným, již 46. prezidentem Spojených států, je Joseph Robinette Biden, Jr., viceprezidentkou je bývalá kalifornská senátorka Kamala Harrisová.

Prezident vládne spolu s viceprezidentem a svým kabinetem, skládajícím se z ministrů, jenž řídí jednotlivá ministerstva (celkem 15 ministrů).

B.3. Moc soudní (jurisdikce)

Moc soudní náleží nezávislým soudům. Nejvýše je postavený Nejvyšší soud Spojených států amerických (anglicky *Supreme Court of the United States*) a dále se skládá z nižších federálních soudů, které dle ústavy zřizuje Kongres.²²

Počet soudců Nejvyššího soudu je 9, z toho je jeden předseda. Soudci jsou do svých funkcí voleni doživotně Senátem na návrh prezidenta.²³ Sami také mohou z funkce odstoupit, po svém uvážení, a tím pádem se z nich stávají emeritní soudci. Nejvyšší soud kontroluje jednotlivé zákony schválené Kongresem nebo vydaných Kabinetem prezidenta a kontroluje, zda zákony nejsou v rozporu s Ústavou.²⁴

Soudy nižší instance jsou vytvářeny Kongresem a dohlížejí na uplatňování federálních práv. Tyto soudy mají několik typů – jsou okrskové, odvolací nebo specializované.

Celkem je ve Spojených státech 94 okresních soudů, 11 odvolacích a jeden Nejvyšší soud.²⁵

---

²¹ *Ústava Spojených států amerických ze dne 17. září 1787*. Praha: Reflex, 1990. s. 20-21

²² *Ústava Spojených států amerických ze dne 17. září 1787*. Praha: Reflex, 1990. s. 21

²³ Senát USA potvrdil nástup první Afroameričanky do nejvyššího soudu. *CT24.cz* [online]. 2022 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3467763-senat-usa-potvrdil-nastup-prvni-afroamericanky-do-nejvyssiho-soudu>

²⁴ DOSTÁL, Martin. *Dějiny Nejvyššího soudu Spojených států: legendární soudci, významné případy a právní doktrína*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2020. 731 s.

²⁵ Politický systém. *Americké centrum* [online]. 2022 [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.americkecentrum.cz/o-usa/politicky-system/>

V každém z 50 států jsou pak i další soudy, které jsou utvářeny podle zákonů daného státu. Soudní procesy probíhají podle zákonů v jednotlivých státech. Ty se mohou od sebe velmi lišit (například v otázce trestu smrti).²⁶

---

²⁶ Trest smrti v USA. CT24.cz [online]. 2017 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/2178148-trest-smrti-v-usa>

C. DOMINUJÍCÍ POLITICKÉ STRANY V USA

Pokud se mluví o politice Spojených států amerických, je také potřeba, abychom si představili dvě nejsilnější politické strany, které zde fungují již řadu let, respektive od konce 18. století. Jedná se o Republikánskou stranu a Demokratickou stranu.

Mimo to ve Spojených státech najdeme i další strany – Libertariánská strana nebo Strana zelených, případně Státoprávní strana. Tyto další strany mají, ve srovnání s těmito dvěma stranami, velmi malou členskou i voličskou základnu, a proto nemají větší šance na úspěch v některých z amerických voleb, ať už těch prezidentských, nebo kongresových.

C.1. Republikánská strana

Strana založená v roce 1854, jež má také název *GOP* (v angličtině *Grand Old Party*) neboli Velká stará strana. Už od počátků se tato strana snažila o podporu jedince, zastávání individuálních hodnot a v historickém měřítku to byli právě republikáni, kteří se prosazovali o zrušení otroctví.²⁷

Mezi její hlavní zásady patří zasadit se o svobodu jednotlivce, podpora živnostníků, armády, snaha o legalizaci držení zbraní nebo tvrdší imigrační zákony.²⁸ V rámci rozdělení na pravici a levici by se tato strana řadila do pravicové.

Z této strany byli například prezidenty Donald J. Trump, Ronald Reagan nebo oba prezidenty z rodiny Bushů. Celkem měla tato strana v Bílém domě 19 prezidentů.²⁹

Podle Cookova stranického volebního indexu (CPVI), který měří, jak silně se daný stát přiklání k dané straně, jsou za nejvíce republikánské státy považovány Wyoming, Západní Virginia a Severní Dakota.³⁰

---

²⁷ About Our Party: Who we are. *THE REPUBLICAN NATIONAL COMMITTEE* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.gop.com/about-our-party/>

²⁸ Republikáni a demokraté. Dvě hlavní politické strany USA (video). *Seznam Zprávy* [online]. 2020 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/republikani-a-demokrate-88739>

²⁹ List of presidents of the United States. *Britannica* [online]. 2022 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Presidents-of-the-United-States-1846696>

³⁰ *Most Republican States 2023* [online]. 2023 [cit. 2023-03-19]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/state-rankings/most-republican-states>

Republikánská strana nemá nikde ve svých stanovách ukotveno, jaká je její stranická barva. Televize však této straně přisoudila červenou barvu, tu mají většinou levicově orientované strany.

C.2. Demokratická strana

Byla historicky založena již na konci 18. století, přesněji v roce 1792. Za právoplatného zakladatele je považován prezident Andrew Jackson (rok 1828).³¹

Tato politická strana podporuje větší roli státu, zdravotní pojištění pro všechny (nejznámější je balíček reforem ObamaCare), podporují menšiny, které žijí na území státu, a také právo na potrat, což je aktuální téma v posledním roce v USA.³² Tato strana má spíše levicové směřování a podporuje například LGBTQ+ komunitu.

Mezi prezidenty z této strany patří Franklin D. Roosevelt, Bill Clinton nebo Barack Obama. Taktéž i současný prezident Joe Biden.³³

Za nejvíce demokratické státy, podle Cookova stranického volebního indexu, jsou považovány Vermont, Havaj, Massachusetts a Maryland s Kalifornií.³⁴

Demokratická strana má přisouzenou modrou barvu, ta je typická pro konzervativní strany. Taktéž není nikde psáno, jakou barvu strana používá.³⁵

---

³¹ Who we are: Our history. *Democrats.org* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://democrats.org/who-we-are/our-history/>

³² Republikáni a demokraté. Dvě hlavní politické strany USA (video). *Seznam Zprávy* [online]. 2020 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/republikani-a-demokrate-88739>

³³ List of presidents of the United States. *Britannica* [online]. 2022 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Presidents-of-the-United-States-1846696>

³⁴ *Most Democratic States 2023* [online]. 2023 [cit. 2023-03-19]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/state-rankings/most-democratic-states>

³⁵ Červená barva v politice. *Tyden.cz* [online]. 2020 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/cerveni-republikani-modri-demokrate-a-hamackuv-svetr_541910.html

D. OBECNĚ O VOLBĚ PREZIDENTA A ZÁKLADNÍ INFORMACE O VOLBÁCH V LETECH 2000 AŽ 2020

Volba prezidenta USA je poměrně složitý proces, jehož pochopení dává zabrat i většině lidí žijících v této zemi.

Volby prezidenta Spojených států amerických jsou vždy vážným tématem, které ovlivní dění po celém světě, a všechna média se na tuto událost pečlivě zaměřují. Prezident Spojených států amerických je jedním z nejdůležitějších a dozajista i z nejmocnějších lidí na planetě, a tak není divu, že konečný výsledek zajímá celý svět.

Volba tohoto nejmocnějšího člověka je značně komplikovaná, a to díky specifickému systému voleb, jenž je v USA nastaven.³⁶

Volba prezidenta USA je detailně popsána v prvním oddílu druhého článku Ústavy. Zajímavostí je, že občané nedávají hlas ve volbách přímo prezidentskému kandidátovi, ale jednotlivým volitelům, kteří nakonec volí prezidenta.³⁷ Jedná se tedy o nepřímou volbu.

D.1. Primární volby

Primární volby, často se o nich mluví hovorově jako o *primárkách*, jsou vnitrostranické volby, které trvají tradičně od ledna do letních měsíců. Zde se jednotliví kandidáti snaží ve své straně získat co nejvíce delegátů, aby se mohli stát stranickými kandidáty na prezidenty.

Roztříštěnost jednotlivých politických stran má za následek, že se v každé straně o post prezidenta uchází několik politiků, z nichž stranický sjezd vybere jen jednoho.

Primárky se konají ve všech 50 státech a každý stát má určitý počet delegátů, který je dán jeho celkovým počtem obyvatel. Je potřeba více než polovina z celkového počtu delegátů, aby daný kandidát byl navržen na prezidenta.³⁸

Každá z velkých stran má svá pravidla pro to, jak vybírá jednotlivé delegáty, kdo může a nemůže volit v jednotlivých státech. Podmínkou je, aby daná osoba byla členem strany.

---

³⁶ Proces volby prezidenta má v USA dlouhou tradici a tento proces trvá zhruba jeden rok, kdy jednotliví kandidáti musí získat nominace ze své strany a získat podporu voličů.

³⁷ TINDALL, George Brown a David E. SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. s. 18

³⁸ Tento princip platí zejména v Demokratické a Republikánské straně.

Harmonogramy pro konání primárek a volebních shromáždění určují jednotlivé státy a města.³⁹ Počet volitelů je v řádu tisíců lidí.

Roku 2020 měla Demokratická strana 3 979 delegátů, Republikánská strana celkem 2 550 delegátů, kteří byli oprávněni volit.

Jedním z nejdůležitějších dnů je volební superúterý, kdy se primární volba koná v největším počtu států.⁴⁰

D.2. Stranické sjezdy

Poté, co stranické volby skončí, konají se celostranické volební sjezdy (anglicky *conventions*). Na konventu se neřeší jen nominace na post prezidenta, ale také celostátní problémy, mluví zde politické hvězdy a kritizuje se například i postup vládnutí v zemi. Na závěr konventu, který se koná několik dní, se zvolí kandidát na prezidenta.⁴¹

Volba nominanta probíhá tak, že jednotlivé státy vyhlásí výsledky ve svém státu (tedy, kolik daný kandidát získal v daném státě delegátů).⁴² Podmínkou je, že daný kandidát musí získat více než polovinu hlasů.

Je zvykem, že kandidát (kandidáti), kteří zvoleni nejsou, vysloví důvěru pro vítězného kandidáta, a tím pádem je nominace tzv. *aklamační*.⁴³

Zvolený kandidát musí ještě potvrdit svou nominaci při své závěrečné řeči (zpravidla poslední den konventu), kde představí i svou vizi a plány.

---

³⁹ Volba prezidenta USA. *Velvyslanectví USA v České republice* [online]. 2020 [cit. 2022-12-16]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/cs/our-relationship-cs/politika-historie/jak-probiha-volba-prezidenta-usa/>

⁴⁰ V USA se sčítají výsledky volebního superúterý. Biden vede v osmi státech, Sanders ve čtyřech. *IROZHLAS* [online]. 2020 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/sanders-biden-superutery-primarky_2003040640_pj

⁴¹ Volba prezidenta USA. *Velvyslanectví USA v České republice* [online]. 2020 [cit. 2022-12-16]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/cs/our-relationship-cs/politika-historie/jak-probiha-volba-prezidenta-usa/>

⁴² Democratic National Convention's Roll Call Showcases Voices from Across America. *The New York Times* [online]. 2021 [cit. 2022-12-16]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2020/08/19/us/politics/dnc-roll-call.html>

⁴³ Linguee. *Pojem aklamace* [online]. [cit. 2021-10-9]. Dostupné z: <https://www.linguee.com/czech-english/translation/aklamace.html>

D.3. Události před volebním dnem

Volební kampaň je po stranickém sjezdu téměř podobná, jako ji známe i my v České republice. Kandidáti na prezidenta objíždějí státy, města a snaží se oslovit co nejvíce voličů na svou stranu. Často za podpory známých osobností.⁴⁴

Zvolení kandidáti, mající největší šanci na zvolení (tedy kandidáti Demokratické a Republikánské strany), vystupují v televizních debatách. Jedná se o debaty, kde se řeší otázky státní, mezinárodní, postoje k právům v zemi nebo plány do budoucna, pokud se kandidát stane prezidentem.⁴⁵

Jednotliví kandidáti se účastní celkem tří debat. Čtvrtá debata je určena pro kandidáty na viceprezidenta, kterého si volí vždy prezidentský kandidát osobně. V debatě jde o jedno; přesvědčit občany o tom, že daná osoba je ta nejlepší, ovšem také se stává, že se v debatách řeší věci z minulosti a kandidáti se snaží navzájem pošpinit.⁴⁶

Kandidáti se v posledních týdnech kampaně nejvíce soustředí na nerozhodnuté státy, kam také koncentrují nejvíce finančních prostředků, a snaží se o co možná největší mobilizaci jednotlivých obyvatel.

D.4. Volební den, hlasování, inaugurace

První úterý po prvním listopadovém pondělí je dnem volby. Občané státu volí svého kandidáta na prezidenta. Ale není to tak jednoduché. Prezidenta volí Sbor volitelů (anglicky *Electoral College*), který čítá 538 volitelů, a je potřeba prosté většiny, tedy 270 lidí, kteří se na základě výsledků vysloví pro určitého kandidáta. „*Všechny státy s výjimkou dvou mají systém „vítěz bere vše“, v němž jsou kandidátovi, který ve státě získá od občanů nejvíce hlasů, přiděleny všechny hlasy Sboru volitelů.*“⁴⁷

---

⁴⁴ Volba prezidenta USA. *Velvyslanectví USA v České republice* [online]. 2020 [cit. 2022-12-16]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/cs/our-relationship-cs/politika-historie/jak-probiha-volba-prezidenta-usa/>

⁴⁵ Volební debaty USA: Trump v posledním duelu lhal o nové vakcíně, Biden uznal starou chybu. *E15* [online]. 2020 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/volby/volby-v-usa/volebni-debaty-usa-trump-v-poslednim-duelu-lhal-o-nove-vakcine-biden-uznal-starou-chybu-1373548>

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ Volba prezidenta USA. *Velvyslanectví USA v České republice* [online]. 2020 [cit. 2022-12-16]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/cs/our-relationship-cs/politika-historie/jak-probiha-volba-prezidenta-usa/>

Prezidentem se totiž nestává ten, kdo má nejvíc hlasů od občanů, ale ten, kdo přesáhne počet 270 volitelů.⁴⁸ Proto jsou volby v Americe tak odlišné od jiných zemí.

Zajímavostí je, že počet volitelů u jednotlivých států se může proměňovat, jelikož každých 10 let probíhá celostátní sčítání obyvatelstva. Pokud v nějakém státě vzroste nebo naopak klesne počet obyvatel, může dojít k úpravě počtu volitelů v jednotlivých státech a následnému přepočtu. Podmínkou je, že Sbor volitelů má vždy 538 členů.

O měsíc později zasedají volitelé, kteří oficiálně zvolí prezidenta země. Hlasy se mohou vždy upravit, ale nikdy se nestalo, že by byl prezidentem zvolen někdo jiný, než je původní návrh.

Nepsaným pravidlem je, že se hlasy musí respektovat a vše zůstává tak, jak je. Hlasy dostává o pár dní záhy na stůl Kongres, který se seznámí s výsledky a symbolicky odsouhlasí prezidenta. To je už pouze formalita.

Vše končí v druhé polovině ledna, kdy nový prezident skládá slib a probíhá inaugurace v budově Kapitolu, kde sídlí Kongres USA. Je pravidlem, že prezident skládá slib do rukou předsedy Nejvyššího soudu USA. Tím je od roku 2005 John Glover Roberts, Jr.

První skládá přísahu zvolený viceprezident, ten ji skládá do rukou některého ze soudců Nejvyššího soudu. Viceprezidentka Kamala Harrisová skládala například slib do rukou soudkyně Sonii Sotomayorové.⁴⁹

D.5. Základní informace o prezidentských volbách v letech 2000 až 2020

D.5.1. Rok 2000

Volba na začátku třetího tisíciletí byla plná zvrátů. Republikánská strana vybrala jako svého kandidáta George W. Bushe, syna 41. prezidenta Spojených států amerických George W. H. Bushe. Demokraté vybrali tehdejšího viceprezidenta za vlády Billa Clintona, Ala Gora. Jednalo se o volbu přezkoumávanou Nejvyšším soudem USA.⁵⁰

---

⁴⁸ *Velvyslanectví USA v České republice: Volba prezidenta USA* [online]. [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/cs/our-relationship-cs/politika-historie/jak-probiha-volba-prezidenta-usa/>

⁴⁹ Kdo zazpívá Bidenovi a jak Trump předá "jaderný kufřík"? Vše o chystané inauguraci. *Aktuálně.cz* [online]. 2021 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/plan-inaugurace-joea-bidena/r~85d2da3c598111eb842f0cc47ab5f122/>

⁵⁰ KARAS, Petr a Karel KUPKA. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 2. vyd. Praha: P3K, 2013. ISBN 978-80-87343-20-3. s. 34.

Al Gore sice vyhrál na počty hlasů (měl zhruba o půl milionu hlasů více), ovšem ne na počty volitelů. Chybělo mu pouhých 5 volitelů na to, aby se stal prezidentem. Volby byly velmi těsné, protože v některých státech, jako je například Florida, byl výsledek těsný o 0,1 %. George W. Bush získal celkem 271 volitelů, což z této volby dělá tu nejtěsnější v historii voleb USA.⁵¹

Ve 12 státech byly výsledky velmi těsné, okolo 5 % pro jednu nebo druhou stranu.⁵²

D.5.2. Rok 2004

Volby o čtyři roky později byly opět dramatické. Úřadující prezident George W. Bush se rozhodl obhajovat svůj mandát a hravě získal podporu uvnitř své strany. Jeho protikandidátem za demokraty se stal senátor za stát Massachusetts a později ministr zahraničí John Kerry. Ve volbách se povedlo mobilizovat velké množství voličů, a došlo tak k historicky největší volební účasti v dějinách prezidentských voleb.⁵³

Pro současného prezidenta Bushe hlasovalo 286 volitelů, pro demokratického kandidáta Kerryho 251 volitelů. Volby byly do jisté míry referendem o Bushově protiteroristické politice, kterou vedl od roku 2001, kdy došlo k teroristickým útokům ve Spojených státech.⁵⁴

D.5.3. Rok 2008

Historické volby v roce 2008. Nikdo nečekal, že se prezidentem nakonec stane kandidát Demokratické strany, senátor za stát Illinois, Barack Obama. Od počátku komentátoři přikládali vítězství v primárkách bývalé první dámě a senátorce Kongresu Hillary Clintonové, avšak zmýlili se. Proti Obamovi se postavil senátor John McCain. Dobře vedená Obamova kampaň, vhodné nastavení volební kampaně zaměřené na ekonomické otázky, to vše mělo za následek drtivé vítězství Obamy v těchto volbách.⁵⁵

---

⁵¹ Tamtéž.

⁵² 2000 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2000_Election/

⁵³ KARAS, Petr a Karel KUPKA. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 2. vyd. Praha: P3K, 2013. ISBN 978-80-87343-20-3. s. 35.

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ KARAS, Petr a Karel KUPKA. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 2. vyd. Praha: P3K, 2013. ISBN 978-80-87343-20-3. s. 36.

Získal 365 volitelů a náskok téměř 10 milionů hlasů před McCainem. Došlo také ke značnému přebarvení některých států, hlavně díky slibované reformě zdravotní péče, na kterou voliči reagovali.⁵⁶

Zajímavostí je, že při prezidentské volbě v roce 2008 vyhrál Barack Obama ve všech swing states, které jsou zmíněny v další části práce.

D.5.4. Rok 2012

V roce 2012, kdy Obama obhajoval svůj prezidentský post, nastal rozkol v Republikánské straně, jež si nebyla jistá, kterého kandidáta vybere. Nakonec byl zvolen umírněný republikán Mitt Romney. Svůj program musel ale poskládat tak, aby neztratil oporu v ultrakonzervativní frakci strany. Ani to ale na vítězství nestačilo.⁵⁷

Obama sice ve volbách mírně ztratil podporu, když přišel o Severní Karolínu a Indianu, ale vyhrál o téměř pět milionů hlasů a celkově získal 332 volitelů. Jeho soupeř pouhých 206 volitelů.⁵⁸

V roce 2010 navíc probíhalo pravidelné přepočítání volitelů, které se koná každých 10 let, a republikáni při něm získali o šest volitelů navíc ve svých tradičních baštách, ale ani to nepomohlo k jejich vítězství.⁵⁹

D.5.5. Rok 2016

V roce 2016 se konaly historické volby, když jedna z velkých stran navrhla do čela země ženu. Demokratická kandidátka Hillary Clintonová byla nominována na červencovém sjezdu Demokratickou stranou.⁶⁰ Republikáni do Bílého domu vyslali Donalda Trumpa, a došlo tak ke střetu dvou velmi silných kandidátů.

---

⁵⁶ 2008 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2008_Election/

⁵⁷ KARAS, Petr a Karel KUPKA. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 2. vyd. Praha: P3K, 2013. ISBN 978-80-87343-20-3. s. 37.

⁵⁸ 2012 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2012_Election/

⁵⁹ KARAS, Petr a Karel KUPKA. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 2. vyd. Praha: P3K, 2013. ISBN 978-80-87343-20-3. s. 37.

⁶⁰ Clintonová se dočkala oficiální prezidentské nominace. *CT24* [online]. 2016 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/1858337-clintonova-se-dockala-oficialni-prezidentske-nominace>

Clintonová čerpala zkušenosti z vrcholné politiky – byla senátorkou za stát New York, ministryní zahraničí a první dámou. Trump žádné politické zkušenosti neměl, a přesto se mu na počty volitelů povedlo zvítězit. Clintonová sice dostala o téměř tři miliony hlasů více, Trumpovi se ale podařilo mobilizovat nerozhodnuté voliče, zejména na severozápadě země, a získal tak 306 volitelů, oproti Clintonové, ta jich získala jen 227.⁶¹

D.5.6. Rok 2020

Tvrdý střet před dvěma lety, který měl za následek vítězství demokratů. Tak by se daly charakterizovat poslední prezidentské volby. Tehdejší prezident Donald Trump svedl urputný boj z Joem Bidenem, viceprezidentem USA za vlády Baracka Obamy.

Volební kampaně obou kandidátů byly směřovány na pandemii COVID-19, na rasové napětí a ekonomické či migrační otázky. Nakonec se povedlo Bidenovi mobilizovat voliče ve swing states a otočit volbu ve svůj prospěch. Získal přes 81 milionů hlasů a 304 volitelů, naproti tomu Trump získal jen 232 volitelů.⁶²

Zajímavostí také je, že Trump vůbec nepřišel na inauguraci svého nástupce a snažil se všemožné zvrátit výsledky, když neustále upozorňoval na nepodloženou manipulaci voleb a problematiku korespondenčního hlasování. Vše vyústilo v lednu, kdy Trumpovi podporovatelé zaútočili na Kapitol a rabovali.⁶³

---

⁶¹ 2016 Presidential Election Results. *The New York Times* [online]. 2017 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/elections/2016/results/president>

⁶² 2020 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2020_Election/

⁶³ Stovky výživných stránek o útoku na Kapitol. Rozsáhlá zpráva ukazuje na Trumpa. *Aktuálně.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/dva-roky-od-utoku-na-kapitol-se-stale-hledaji-vinici/r~a29b71228cd011ed8d680cc47ab5f122/>

E. SWING STATES A JEJICH VÝVOJ V LETECH 2000 AŽ 2020

Tato část bakalářské práce bude věnovaná tomu, co to vůbec jsou swing states, jak tyto státy definujeme a jaké státy bychom do této skupiny zařadili. Podíváme se stručně na jejich vývoj v tomto století během prezidentských voleb a ukážeme si, jak jednotlivé státy a jejich obyvatelé ovlivňují výsledky zejména u prezidentských voleb, které se konají každé čtyři roky.

Historický vývoj a porovnání swing states bude ukázán na příkladu prezidentských voleb v letech 2000, 2004, 2008, 2012, 2016 a 2020 a na vybraných volbách do Kongresu a volbách guvernérských, pokud se stane, že prezidentské volby nebudou jednoznačně podporovat fakt, že se stát řadí do swing states.

E.1. Definice pojmu swing states a seznam států

Swing states bychom do češtiny mohli přeložit jako „houpající se stát“, „kolísavý stát“ nebo „váhající stát“. Jedná se o státy, kde jsou volitelé rovnoměrně rozděleni mezi Demokratickou a Republikánskou stranu, a nejde tak odhadnout, která strana v tomto státu zvítězí. Někdy se také můžeme setkat s názvem „purple states“, jelikož právě fialová vzniká sloučením modré a červené barvy.⁶⁴

V praxi to znamená, že kandidáti mají kampaň nejvíce soustředěnou právě v těchto státech, kde se snaží získat většinu a zvítězit.

Ve Spojených státech se jedná o dvanáct států, které mají velmi důležitý vliv například na to, kdo se stane prezidentem, popřípadě senátorem či guvernérem.

Zdroje se mnohdy rozcházejí v tom, které státy se řadí pod swing states. Po prostudování několika odborných článků a po poradě s vedoucím práce jsem vybral právě těchto jedenáct států, které se typicky řadí to této kategorie.

Mezi typické státy s touto povahou se řadí tyto státy, na něž se detailněji podíváme v dalších kapitolách.

---

⁶⁴ Pozornost upřena na swing states. Rozhodnou o příštím americkém prezidentovi. CT24 [online]. 2020 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3149907-pozornost-uprena-na-swing-states-rozhodnou-o-pristim-americkem-prezidentovi>

	2000	2004	2008	2012	2016	2020
	G. W. Bush (271)	G. W. Bush (286)	B. Obama (365)	B. Obama (332)	D. Trump (306)	J. Biden (306)
Colorado	R/8	R/9	D/9	D/9	D/9	D/9
Florida	R/25	R/27	D/27	D/29	R/29	R/29
Iowa	D/7	R/7	D/7	D/6	R/6	R/6
Michigan	D/18	D/17	D/17	D/16	R/16	D/16
Nevada	R/4	R/5	D/5	D/6	D/6	D/6
New Hampshire	R/4	D/4	D/4	D/4	D/4	D/4
Nové Mexiko	D/5	R/5	D/5	D/5	D/5	D/5
Ohio	R/21	R/20	D/20	D/18	R/18	R/18
Pensylvánie	D/23	D/21	D/21	D/20	R/20	D/20
Severní Karolína	R/14	R/15	D/15	R/15	R/15	R/15
Wisconsin	D/11	D/10	D/10	D/10	R/10	D/10
	6R:5D	7R:4D	0R:11D	1R:10D	7R:4D	4R:7D

Proměna počtu volitelů v jednotlivých státech		
do 2000	do 2008	do 2020
8	9	9
15	27	29
7	7	6
18	17	16
4	5	6
4	4	4
5	5	5
21	20	18
23	21	20
14	15	15
11	10	10

Tabulka 1 – Výsledky prezidentských voleb ve swing states v letech 2000 až 2020 a vývoj počtu volitelů v jednotlivých swing states. (Zdroj: vlastní zpracování). Popis tabulky a dat viz komentář na další straně.

Komentář k tabulce č. 1:

Data v této tabulce sledují volební výsledky prezidentské volby z let 2000 až 2020 ve státech definovaných jako swing states.

V horních dvou řádcích je napsán rok volby a vítězný kandidát v daném klání s celkovým počtem volitelů v závorce. V dalších řádcích jsou pak výsledky u jednotlivých swing states s ohledem na to, zda v nich vyhrál kandidát Republikánské strany (R), nebo Demokratické strany (D).

Údaje za lomítkem označují počet volitelů v jednotlivých státech, který je proměnlivý. V dolní části tabulky je pak poměr vítězných států u jednotlivých stran.

V pravé tabulce je sepsán vývoj počtu volitelů u jednotlivých nerozhodných států, jenž se může měnit každých 10 let v závislosti na celostátním sčítání lidu, kde se přepočítávají volitelé v poměru celkové populace v jednotlivých státech.

E.2. Colorado

Colorado je stát, který se nachází v centrální části Spojených států. Celkový počet obyvatel je 5 997 070 (k roku 2023).⁶⁵ Colorado má při volbě hlavy státu 9 volitelů, při volbách v roce 2000 bylo o jednoho volitele méně vzhledem k menšímu počtu obyvatel.⁶⁶

Ve Sněmovně reprezentantů je Colorado zastoupeno osmi reprezentanty – tři reprezentanti jsou z řad Republikánské strany a pět ze strany Demokratické. Jako každý stát má celkem dva senátory, oba z Demokratické strany.⁶⁷ Post guvernéra státu taktéž zastává člen Demokratické strany a je jím Jared Polis.⁶⁸

---

⁶⁵ Colorado Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/colorado-population>

⁶⁶ 2000 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2000_Election/

⁶⁷ Members of the U.S. Congress: Colorado. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Colorado%22%7D>

⁶⁸ Governor Jared Polis. *Colorado* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.colorado.gov/governor/gov-polis>

V zákonodárném sboru státu Colorado (angl. *Colorado General Assembly*) má v obou komorách převahu Demokratická strana. Ve Sněmovně reprezentantů státu Colorado je poměr 65:19.⁶⁹ V Senátu státu Colorado pak 23:12.⁷⁰

Colorado je typickým státem řadícím se do swing states, což se dá demonstrovat na příkladech prezidentských voleb v posledních dvaceti letech.

Tento stát byl během voleb v roce 2000 a 2004 republikánský. V obou těchto volbách vyhrál kandidát Republikánské strany George W. Bush. V roce 2000 porazil Bush svého vyzyvatele o 145 tisíc hlasů⁷¹, o čtyři roky později o 100 tisíc hlasů.⁷² Obě tyto volby byly poměrně těsné.

Obrat nastal v roce 2008, kdy v Coloradu vyhrál volby demokratický kandidát Barack Obama. Právě od roku 2008 si demokraté upevňují pozici v Coloradu a vyhráli zde zatím všechny další prezidentské volby.

Colorado je jedním ze států, kde prezidentští kandidáti cílí svou kampaň. Silná mobilizace voličů má za následek kolísavost tohoto státu. Například v roce 2020 se hlasy pro demokraty zvýšily ve 40 okresech ze 64.⁷³

V posledních letech se také zvyšuje demokratická základna, většinou u mladých lidí, kteří nejsou příliš konzervativní a program Republikánské strany pro ně není moc přesvědčivý. Názorně to lze demonstrovat na faktu, že mladí voliči nesouhlasí s rozhodnutím Nejvyššího soudu, jenž zrušil federální zákon o potratech díky konzervativní většině soudců navržených právě republikánskými kandidáty.

---

⁶⁹ House of Representatives: All Representatives. *Colorado General Assembly* [online]. 2023 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://leg.colorado.gov/agencies/house-representatives/all-representatives>

⁷⁰ Senate: All Senators. *Colorado General Assembly* [online]. 2023 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://leg.colorado.gov/agencies/senate/all-senators>

⁷¹ Statistic: Election 2000. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2000>

⁷² Statistic: Election 2004. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2004>

⁷³ Once a swing state, Colorado has become more of a blue leaning state. *Koaa News5* [online]. 2022 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.koaa.com/news/covering-colorado/once-a-swing-state-colorado-has-become-more-of-a-blue-leaning-state>

E.3. Florida

Stát Florida se nachází na jihovýchodním pobřeží Spojených států s celkovým počtem obyvatel 22 244 823⁷⁴, což z Floridy dělá třetí nejlidnatější stát USA. Při volbě prezidenta má dohromady 29 volitelů. V roce 2000 měla Florida při prezidentské volbě 25 volitelů, o čtyři roky později již 27 a od roku 2012 zmíněných 29 volitelů. Na této proměně se podepsal nárůst obyvatel v posledních dvou dekadách.

Ve Sněmovně reprezentantů má 27 reprezentantů – dvacet za Republikánskou stranu a sedm za Demokratickou. Oba senátoři jsou republikáni⁷⁵, stejně jako guvernér Ron DeSantis, jeden z favoritů prezidentského klání v nadcházejících volbách 2024.

V zákonodárném sboru Floridy (angl. *Florida Legislature*), který je dvoukomorový, mají převahu členové Republikánské strany. Ve Sněmovně reprezentantů Floridy je poměr 84:35⁷⁶, v Senátu státu Florida pak 28:12.⁷⁷

Stejně jako Colorado, tak i Florida zažila v posledních dvaceti letech proměnu, kdy se vítězství střídá mezi oběma stranami. Pevnější pozici má Republikánská strana s větší voličskou základnou.

Při volbách v letech 2000 a 2004 vyhrál souboj o Bílý dům republikánský kandidát George W. Bush. Volba v roce 2000 byla jistou anomálií, jelikož zde republikánský kandidát vyhrál o pouhých 537 hlasů, a jednalo se tak o nejtěsnější výsledek v historii voleb na Floridě.⁷⁸

Zvrat nastal u voleb v letech 2008 a 2012, kdy zde vyhrál, stejně jako v Coloradu, demokratický kandidát Barack Obama. Stalo se tak poprvé od roku 1996, kdy volby vyhrála Demokratická strana.⁷⁹

---

⁷⁴ Florida Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/florida-population>

⁷⁵ Members of the U.S. Congress: Florida. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Florida%22%7D>

⁷⁶ Florida House of Representatives. *Ballotpedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/Florida_House_of_Representatives

⁷⁷ 2022-2024 Senators. *The Florida Senate* [online]. 2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.flsenate.gov/Senators>

⁷⁸ 2000 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2000_Election/

⁷⁹ 1996. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/1996>

O čtyři roky později, při volbách v roce 2016, zde vyhrál opět republikánský kandidát Donald Trump, když porazil Hillary Clintonovou. Svůj mandát si Trump udržel i za další čtyři roky, když v roce 2020 na Floridě porazil svého vyzyvatele Joe Bidena o téměř 400 tisíc hlasů.⁸⁰

Florida je dozajista zajímavým státem, na který se v posledních měsících upřely zraky novinářů z celého světa, jelikož se předpokládá, že tamní guvernér DeSantis bude vyzyvatelem Donalda Trumpa na post prezidenta v roce 2024.⁸¹

Na Floridě žijí lidé z vyšší vrstvy, proto není divu, že se jedná v posledních letech o baštu Republikánské strany, která se zaměřuje na tuto skupinu obyvatelstva. Proměna nastala v letech 2008 a 2012 díky volební kampani Baracka Obamy, jenž dokázal mobilizovat starší občany, to se ale v posledních letech nedaří žádnému kandidátovi demokratů. Republikáni po prohraných volbách v roce 2020 cílí na emoce, je tedy více než pravděpodobné, že v nadcházejících volbách upevní na Floridě svůj vliv, ať už bude kandidovat exprezident Trump, nebo guvernér DeSantis.⁸²

Donald Trump získal tak vysoký náskok hlasů také z důvodu, že je obyvatelem Floridy, vlastní zde svůj soukromý rezort a velmi se soustředil na kontaktní kampaň s tamními obyvateli, kteří jsou jeho velcí podporovatelé.

E.4. Iowa

Stát Iowa bychom našli na severozápadě Spojených států poblíž Velkých jezer, žije zde přes 3,2 milionu obyvatel, což znamená ve Spojených státech středně velký stát.⁸³ U tohoto státu se se značnou pravidelností střídají vítězství mezi jednotlivými stranami.

---

⁸⁰ 2020 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2020_Election/

⁸¹ Američtí republikáni v něm vidí Trumpova nástupce. Demokrati považují DeSantise za amerického Orbána. *IROZHLAS* [online]. 2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/trump-desantis-volby-gubernator-florida_2211041031_fos

⁸² AMERICKÉ VOLBY: NA FLORIDĚ SE ZRODIL VYZYVATEL DONALDA TRUMPA. *Respekt* [online]. 2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/kontext/politicky-osud-donald-trumpa-je-po-volbach-mene-primocary-nez-se-mohlo-zdat>

⁸³ Iowa Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/iowa-population>

Celkem má Iowa při volbě 6 volitelů. Všichni členové Sněmovny reprezentantů a senátoři jsou z Republikánské strany, stejně tak jako současná guvernérka státu Kim Reynoldsová.⁸⁴

V zákonodárném sboru Iowy (angl. *Iowa General Assembly*), který je dvoukomorový, mají převahu členové Republikánské strany. Ve Sněmovně reprezentantů, mající 100 členů, je poměr 64:36⁸⁵, v Senátu, který se skládá z 50 členů, je poměr 34:16.⁸⁶

Iowa se taktéž řadí mezi státy, kde se vítězství mezi jednotlivými stranami střídají. V roce 2000 získal demokratický kandidát Al Gore o více než 4000 hlasů více než George W. Bush. Po dvacetileté éře demokratů v tomto státě se vše změnilo v následujících volbách v roce 2004, kdy obhajující Bush zvítězil.

Tento stav ale netrval dlouho, jelikož při volbách v letech 2008 a 2012 vyhrál Barack Obama. Během voleb v roce 2016 a 2020 se Iowa opět zbarvila do červené barvy. V obou těchto volbách zvítězil Donald Trump.

Podobné je to i s volbami do Kongresu, kdy se v pravidelných intervalech střídají většiny jak ve Sněmovně reprezentantů, tak i v Senátu v závislosti na tom, kdo zrovna sedí v Bílém domě. Totožnou rotaci stran můžeme vidět i u guvernérského postu.⁸⁷

Na Iowu se často upírají zraky celé země, jelikož je spolu s New Hampshirem jedním ze států, jenž jako první oznamuje výsledky primárních voleb. Většinou se v tomto státě utrácí nejvíce peněz v prezidentských i kongresových volbách, jelikož hlasy jsou stále rozhodující. I po dvě dekády stále platí pravidlo, že voliči jsou v tomto státu poměrně rozdělení v názorech, a to i v rámci jedné strany.⁸⁸

---

⁸⁴ Members of the U.S. Congress: Iowa. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Iowa%22%7D>

⁸⁵ Legislators: Representatives. *The Iowa Legislature* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.legis.iowa.gov/legislators/house>

⁸⁶ Legislators: Senators. *The Iowa Legislature* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.legis.iowa.gov/legislators/senate>

⁸⁷ Party control of Iowa state government. *Ballotpedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/Party_control_of_Iowa_state_government

⁸⁸ Iowa se připravuje na demokratické primárky. Vládní téma klimatické krize, favoritem je Sanders. *IROZHLAS* [online]. 2020 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/iowa-democraticke-primarky-volby-klima-krize_2002021322_tzr

E.5. Michigan

Michigan bychom na mapě našli poblíž Velkých jezer, žije zde 10 135 438 obyvatel, což z tohoto státu dělá desátý stát s největším počtem obyvatel.⁸⁹ I když se Michigan řadí mezi průmyslové státy, poměrně silnější je zde Demokratická strana, stejně jako u dalších států u Velkých jezer (Pensylvánie a Wisconsin).

Celkem má Michigan při volbě 15 volitelů (pro volby v roce 2000-2018 to bylo 17 volitelů⁹⁰; v letech 2012-2020 16 volitelů⁹¹). Počty členů ve Sněmovně reprezentantů jsou rozdělené – 7 členů strany Demokratické a 6 Republikánské. Oba senátoři jsou demokraté, stejně jako guvernérka Gretchen Whitmerová.⁹²

V zákonodárném sboru Michiganu (angl. *Michigan Legislature*), opět dvoukomorovém, mají velmi křehkou převahu členové Demokratické strany, a to v obou komorách. Ve Sněmovně reprezentantů, mající celkem 110 členů, je poměr 56:54, v Senátu, skládajícího se z 38 členů, je poměr 20:18.⁹³

Michigan si držel poměrně silnou pozici demokratického státu, i když převaha síly je malá. Všechny prezidentské volby ve sledovaném období vyhrála Demokratická strana. Výjimku tvoří akorát rok 2016, kdy volby vyhrál Donald Trump.⁹⁴ Prezidentské volby v oblasti Velkých jezer jsou zajímavé v tom, že se zde hraje o největší počet volitelů.

Za swing states se tento stát dá považovat i z hlediska jiných voleb. K pravidelnému střídání zde dochází při volbách na post guvernéra nebo na post generálního prokurátora. Zajímavostí je, že guvernér je většinou z opačné strany než prezident. U Michiganu můžeme tak vidět poměrně velkou názorovou roztržitost mezi voliči.⁹⁵

---

⁸⁹ Michigan Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/michigan-population>

⁹⁰ 2000 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2000_Election/

⁹¹ 2012 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2012_Election/

⁹² Members of the U.S. Congress: Michigan. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Michigan%22%7D>

⁹³ Michigan House of Representatives. *Ballotpedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/Michigan_House_of_Representatives

⁹⁴ 2016 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2016_Election/

⁹⁵ Election results and data. *Michigan Department of State* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.michigan.gov/sos/elections/election-results-and-data>

E.6. Nevada

Nevada je stát ležící na západě USA. Pokud je něco, co se každému spojí s Nevadou, tak je to největší město tohoto státu, tedy Las Vegas. Počet obyvatel je podobný jako v Iowě a čítá zhruba 3,2 milionu obyvatel, tudíž se opět bavíme o středně velkém státě.⁹⁶

Při volbě prezidenta má nyní Nevada 6 volitelů. V současné době je tento stát orientovaný spíše na Demokratickou stranu. Ve Sněmovně reprezentantů jsou tři členové právě z této strany, jen jeden zastupuje republikány. Oba senátoři jsou taktéž demokratičtí⁹⁷, avšak post guvernéra zastává Joseph Lombardo, člen Republikánské strany. Nutno podotknout, že post guvernéra se střídá mezi oběma stranami téměř pravidelně.⁹⁸

V zákonodárném sboru Nevady (anglicky *Nevada Legislature*) má převahu Demokratická strana v obou komorách. V Nevadském shromáždění, což je dolní komora místního parlamentu, je převaha 28:14⁹⁹, v horní komoře Senátu je to 13:8.¹⁰⁰

Podle posledního sčítání lidu z roku 2020 vyplývá, že více členů má strana Demokratická (zhruba o 70 tisíc), republikáni mají nejsilnější postavení ve velkých městech, zvláště pak ve volebním obvodu Las Vegas.¹⁰¹

I když by se Nevada dala za swing states považovat zejména z hlediska guvernérských a kongresových voleb, i při prezidentské volbě byli výherci z rozdílných stran. Při volbách v letech 2000 a 2004 vyhrál v tomto státě republikánský kandidát George W. Bush, ačkoliv vždy jen o pár desítek tisíc hlasů. Od prezidentského klání v roce 2008 je Nevada opět demokratickým státem, kde má demokratická strana mírnou přesilu.¹⁰²

---

⁹⁶ Nevada Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/nevada-population>

⁹⁷ Members of the U.S. Congress: Nevada. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22member-state%22%3A%22Iowa%22%2C%22congress%22%3A118%7D>

⁹⁸ Former Governors - Nevada. *National Governors Association* [online]. 2023 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.nga.org/former-governors/nevada/>

⁹⁹ Current Assembly Legislators. *Nevada State Assembly* [online]. 2023 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.leg.state.nv.us/App/Legislator/A/Assembly/Current>

¹⁰⁰ Current Senate Legislators. *Nevada State Assembly* [online]. 2023 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.leg.state.nv.us/App/Legislator/A/Senate/Current>

¹⁰¹ <https://www.nvsos.gov/sos/home/showpublisheddocument/11385/638116248842100000>

¹⁰² Statistic: Election 2008. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2008>

Nutno podotknout, že na Nevadu nelze pohlížet jako na swing states z hlediska prezidentských voleb, ale spíše voleb státních, případně guvernérských nebo kongresových, kde jsou lépe vidět podmínky tohoto jevu.

Nevada byla také tím státem, kde demokraté vyhráli klíčové volby do Senátu, v němž si udrželi většinu i pro další volební období (2023-2025). Demokratická kandidátka Catherine Cortezová Mastová zvítězila nad kandidátem Republikánské strany Adamem Laxaltem.¹⁰³

E.7. New Hampshire

Tento stát bychom našli v Nové Anglii, na severovýchodě Spojených států. Jedná se o poměrně malý stát, ve srovnání s ostatními státy USA. Počet obyvatel je necelých 1,4 milionu a je to tedy pátý nejmenší stát USA.¹⁰⁴ Při prezidentské volbě má pouze 4 volitele.

I když jde o poměrně malý stát, a tudíž bychom zde nečekali žádné politické překvapení, opak je pravdou. Politika tohoto státu je velmi zajímavá.

Všichni členové Kongresu jsou členy Demokratické strany.¹⁰⁵ Post guvernéra zastává člen druhé strany Chris Sununu.

V zákonodárném sboru tohoto státu (anglicky *General Court of New Hampshire*) mají převahu republikáni v obou jeho komorách. Ve Sněmovně reprezentantů New Hampshiru, jež čítá 400 členů, je poměr 201:197. Dva nezařazení zástupci se přiklonili na stranu většiny.¹⁰⁶ V Senátu čítajícím 24 členů je poměr 14:10.¹⁰⁷

---

¹⁰³ Demokraté uhájili většinu v americkém Senátu, Biden je z výsledků nadšený. *iDnes* [online]. 2023 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/americke-volby-do-senatu-nevada.A221113_070324_zahranicni_knn

¹⁰⁴ New Hampshire Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/new-hampshire-population>

¹⁰⁵ Members of the U.S. Congress: New Hampshire. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22New+Hampshire%22%7D>

¹⁰⁶ Curent House Makeup. *The New Hampshire House of Representatives* [online]. 2023 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://gencourt.state.nh.us/house/aboutthehouse/RDSE%2017-18.pdf>

¹⁰⁷ ROSTER OF THE NEW HAMPSHIRE STATE SENATORS. *The New Hampshire State Senate* [online]. 2023 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: https://gencourt.state.nh.us/senate/members/senate_roster.aspx

Z hlediska voleb prezidentských je tento stát poměrně stálý. V roce 2000 zde vyhrál George W. Bush¹⁰⁸, od voleb v roce 2004 zde vyhrává Demokratická strana se svými kandidáty.

New Hampshire je jedním z mála států, kde občané nedeklarují, ke které straně se přiklání. Mírnou převahu, dle průzkumů, zde má Demokratická strana. Na tento stát se vždy upírají zraky médií, jelikož se zde konají vždy první primární volby pro obě velké strany.

V uplynulých dvou volbách (2016 a 2020) zde vyhrál v primárkách za Demokratickou stranu místní rodák Bernie Sanders, za stranu Republikánskou byl v obou volbách vítězem Donald Trump.¹⁰⁹

Politika tohoto státu je poměrně nejednoznačná. Nelze s určitostí říci, na kterou stranu je tento stát přikloněn. Faktem ale je, že se voliči přiklánějí k určitému proudu názorů, s nímž během aktuálních voleb sympatizují. V tomto státu jednotlivé strany vynakládají velké finanční úsilí, aby upoutaly co možná nejvíce voličů na svou stranu.

E.8. Nové Mexiko

Stát Nové Mexiko se nachází v západní části Spojených států a je jedním ze států Čtyř rohů, jelikož má v jednom bodě společnou hranici s Arizonou, Coloradem a Oklahomou. Jak již název tohoto státu napovídá, žije zde mnoho obyvatel hispánského a latinskoamerického původu. Počet obyvatel tohoto státu je 2 135 024.¹¹⁰

Při volbě prezidenta má tento stát jen pět volitelů, což jej z hlediska počtu volitelů staví na stranu menších států. Všichni zástupci ve Sněmovně reprezentantů, senátoři i současný guvernér jsou z Demokratické strany.¹¹¹

Míra vlivu této strany se podepisuje i na složení zákonodárného sboru Nového Mexika (anglicky *The State Legislature of New Mexico*). Ve Sněmovně reprezentantů Nového Mexika

---

¹⁰⁸ Statistic: Election 2000. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2000>

¹⁰⁹ Sanders vyhrál primárky v New Hampshire. Je to konec Trumpa, slibuje. *Seznam zprávy* [online]. 2020 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/sanders-vyhral-primarky-v-new-hampshire-je-to-konec-trumpa-slibuje-88973>

¹¹⁰ New Mexico Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/new-mexico-population>

¹¹¹ Members of the U.S. Congress: New Mexico. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22New+Mexico%22%7D>

je poměr sil 45:25 pro Demokratickou stranu. V Senátu, jenž čítá 42 senátorů, je poměr 27:15.¹¹²

V historickém měřítku je vítězství demokratů spíše pravidlem, s občasnými výjimkami, kdy měla převahu Republikánská strana v jedné z komor. Za posledních 30 let se nestalo, že by republikáni ovládali obě komory místního zákonodárského sboru.¹¹³

I při prezidentských volbách se jedná o poměrně stálý stát. Ve sledovaném období zvítězili republikáni jen jednou, a to v roce 2004, kdy obhajující prezident George W. Bush porazil svého vyzyvatele Johna Kerryho o zhruba 6 tisíc hlasů.¹¹⁴

Republikánští kandidáti na prezidenta zde měli převahu zejména od 60. let minulého století do roku 1988. Jisté proměny bychom ale našli u voleb guvernérských, kdy v letech 2010 a 2014 vyhrála kandidátka republikánů Susana Martinezová. V tomto ohledu to bylo způsobeno tím, že Martinezová je hispánského původu, čímž na svou stranu přitáhla větší míru pozornosti a občané se přiklonili k její vizi, jak řídit stát, snížit deficit a zaměřovala se také na ochranu obyvatel a bezpečnost.¹¹⁵

E.9. Ohio

Politika Ohia je již zajímavější a pestřejší, než tomu bylo u předchozích států. Tento stát bychom našli opět v severovýchodní části USA. Jedná se o poměrně malý stát, ovšem žije zde téměř 12 milionů obyvatel, což dělá z Ohia sedmý nejlidnatější stát.¹¹⁶ Současný počet prezidentských volitelů je 18.

Ohio můžeme do swing states zařadit hned z několika důvodů. V Kongresu Spojených států je poměr sil rozdělen mezi obě strany. Ve Sněmovně reprezentantů, kde má Ohio celkem 17 zástupců, je 10 delegátů z Republikánské strany a 7 ze strany Demokratické. Obě tyto strany

---

¹¹² New Mexico State Legislature. *Ballotpedia* [online]. 2022 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/New_Mexico_State_Legislature

¹¹³ New Mexico. *270 to win* [online]. 2022 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.270towin.com/states/New_Mexico

¹¹⁴ 2004 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2004_Election/

¹¹⁵ Bio. *Susana Martinez* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.susanamartinez.com/bio/>

¹¹⁶ Ohio Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/ohio-population>

mají také po jednom rozdělené členy v Senátu. Post guvernéra zastává republikán Mike DeWine.¹¹⁷

V zákonodárném sboru Ohia (anglicky *Ohio General Assembly*) mají převahu zástupci Republikánské strany. Ve Sněmovně reprezentantů je poměr 65:32 (další dva zástupci jsou nezařazení), v Senátu čítajícím 33 členů je jasná převaha červené barvy – poměr je 26:7.¹¹⁸

V tomto ohledu se jedná o poměrně stabilní stát, kde republikáni mají převahu již dlouhá léta. Poslední guvernér za Demokratickou stranu stál v čele státu během prvním mandátu Baracka Obamy v letech 2007-2010.¹¹⁹

I vývoj prezidentských voleb je do jisté míry zajímavý a proměnlivý. V letech 2000 a 2004 zde vyhrál George W. Bush, což bylo první vítězství republikánů, která se v 90. letech nekonala. Mezi léty 2008 a 2012 pak Barack Obama a došlo tak k barevné proměně. Další proměnou byly volby 2016 a 2020, kdy zde vyhrál Donald Trump.¹²⁰

Ohio je také zajímavým státem z důvodu, že žádný republikán nebyl nikdy zvolen, aniž by volby v tomto státě vyhrál (jedinou anomálií je Donald Trump, který sice v Ohio zvítězil, ale volební souboj celkově prohrál).

Z výsledků vyplývá, že tento stát se do swing states jednoznačně řadí. Přispívá k tomu i demografie státu – jedná se o stát, který se nábožensky i vzdělanostně vymyká zbytku USA. Je zde poměrně stejné rozložení obyvatel na venkově (přiklání se k republikánům) a ve městech (ti jsou pro demokraty). Ohio mělo v posledních 15 letech obecně velmi schopné, centristické republikánské vůdce. Zatímco historie této strany v letech následujících po odchodu George W. Bushe ze scény byla v celé zemi bouřlivá, proto dochází ke značným rozdílům mezi jednotlivými volebními výsledky.¹²¹

---

¹¹⁷ Members of the U.S. Congress: Ohio. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Ohio%22%7D>

¹¹⁸ Ohio General Assembly. *Balletopedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/Ohio_General_Assembly

¹¹⁹ Ohio. *270 to win* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.270towin.com/states/Ohio>

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ Ohio: The swing state that was. *Washington Examiner* [online]. 2022 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.washingtonexaminer.com/politics/ohio-the-swing-state-that-was>

E.10. Pensylvánie

Pensylvánii bychom našli na severovýchodě Spojených států a jedná se o šestý nejlidnatější stát s celkovým počtem obyvatel 13 092 796. Politika státu je poměrně konzervativní a o prezidentu Spojených států rozhoduje celkem 20 volitelů.

Co se politiky týče, jedná se spíše o Demokratický stát. Na federální úrovni je v Kongresu celkem 9 zástupců strany Demokratické (ve Sněmovně reprezentantů), stejně jako oba senátoři a guvernér. Pouze 8 zástupců ve Sněmovně reprezentantů zastupuje republikány.¹²²

V zákonodárném sboru státu Pensylvánie (anglicky *Pennsylvania General Assembly*) je síla mezi obě strany rozdělená. Republikáni ovládají místní Senát v poměru 28:22¹²³, demokraté zas Sněmovnu reprezentantů v mírné převaze 101:100 (dva zástupci jsou nezařazení, na straně většiny).¹²⁴

Při prezidentských volbách se jedná o spíše modrý stát, jelikož ve všech volbách zvítězili hlavně demokraté. Jedinou výjimkou za posledních dvacet let byla výhra Donalda Trumpa v roce 2016, kdy porazil Hillary Clintonovou o zhruba 50 tisíc hlasů.¹²⁵ Při opakované volbě se tento stát vrátil zpátky Demokratické straně.

Od druhé poloviny 20. století je Pensylvánie vnímána jako silný a rozhodující stát a vítězství v Pensylvánii je od té doby považováno za zásadní pro prezidentské kandidáty USA. Od roku 2000 vyhrál jen jeden kandidát republikánů guvernérské volby, posty senátorů jsou spíše rozdělené mezi obě strany (v dnešním Senátu mají obě křesla demokraté).¹²⁶

---

¹²² Members of the U.S. Congress: Pennsylvania. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Pennsylvania%22%7D>

¹²³ Members of the Senate. *Pennsylvania State Senat* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.legis.state.pa.us/cfdocs/legis/home/member_information/mbrList.cfm?body=S&sort=alpha

¹²⁴ Members of the House. *Pennsylvania House of Representatives* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.legis.state.pa.us/cfdocs/legis/home/member_information/mbrList.cfm?body=H&sort=alpha

¹²⁵ 2016 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2016_Election/

¹²⁶ Trump in huge upset becomes first Republican to win Pa. since 1988. *Pennlive* [online]. 2016 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.pennlive.com/nation-world/2016/11/trump_wins_pa_cnn_says.html

Podle statistik je větší míra přívrženců Demokratické strany, v posledním průzkumu se jednalo o půlmilionový náskok. Ovšem, v tomto státě kandidáti zanechávají velké finanční prostředky, aby zaujali voliče.¹²⁷

E.11. Severní Karolína

Severní Karolína je státem nacházejícím se na východním pobřeží Spojených států. Jedná se o jednu ze třinácti zakládajících kolonií Spojených států v 18. století. Počet obyvatel přesahuje 10,5 milionu a při volbě prezidenta má tento stát celkem 15 volitelů.¹²⁸

Politika Severní Karolíny je opět pestrá a těžce předvídatelná. Post guvernéra zastává Roy Cooper, člen Demokratické strany, která má i polovinu zástupců ve Sněmovně reprezentantů, tedy 7. Republikánská strana má oba senátory Kongresu a opět 7 zástupců ve Sněmovně.¹²⁹

V zákonodárném dvoukomorovém sboru Severní Karolíny (anglicky *North Carolina General Assembly*) má převahu Republikánská strana. V dolní komoře, čítající 120 členů, je poměr 71:49, v Senátu, který má 50 zástupců, je pak poměr 30:20.¹³⁰

Z hlediska prezidentských voleb se nejedná o nikterak zajímavý stát. Jedinou anomálií tvoří rok 2008, kdy v tomto státě vyhrál Barack Obama o 20 tisíc hlasů.¹³¹ Jinak má tento stát hluboké republikánské kořeny. Jednalo se navíc o první výhru demokratického kandidáta od roku 1976 v tomto státě.

Zajímavější proměna tohoto státu je ale v dalších volbách, zejména u voleb guvernérských. Od roku 2000 do dnešního dne zde mají jasnou převahu demokratičtí kandidáti. Jedinou výjimkou je rok 2012, kdy v tomto státě vyhrál republikánský kandidát. V roce 2008 taktéž nastal obrat v senátních volbách, kdy zvítězil demokratický kandidát na

---

¹²⁷ Voting & Election Statistics. *Pennsylvania Department of State* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.dos.pa.gov/VotingElections/OtherServicesEvents/VotingElectionStatistics/Pages/VotingElectionStatistics.aspx>

¹²⁸ North Carolina Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/north-carolina-population>

¹²⁹ Members of the U.S. Congress: North Carolina. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22North+Carolina%22%7D>

¹³⁰ General Assembly of North Carolina. *Balletopedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/General_Assembly_of_North_Carolina

¹³¹ 2008 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2008_Election/

jedno volební období. V první dekádě tohoto století bylo pravidlem, že jedna strana neovládala obě komory místního zákonodárského sboru, což se změnilo až po volbách v roce 2010, a tento fenomén trvá až do dneška.¹³²

Jedná se o stát, který i v dnešní době prochází demografickými změnami – růst počtu obyvatel, liberalizační proces a postupný odklon od tradičních hodnot. Při volebních kampaních se jednotliví kandidáti také zaměřují na černošské obyvatelstvo, které je v tomto regionu zastoupeno většími počty.¹³³

E.12. Wisconsin

Posledním státem, který zde zmíním, je Wisconsin, je to zároveň i poslední stát z oblasti Velkých jezer na severovýchodě Spojených států. Žije zde necelých 6 milionů obyvatel a při prezidentských volbách zde mohou kandidáti na prezidenta získat deset volitelů.

Post guvernéra zastává demokrat Tony Edvards. Posty senátorů jsou rozdělené, ale ve Sněmovně reprezentantů Kongresu má převahu republikánská strana o čtyři křesla, celkem jich má tedy 6.¹³⁴

Ve wisconsinském zákonodárném sboru (anglicky *Wisconsin State Legislature*) jsou demokraté v opozici. Ve Státním shromáždění státu Wisconsin, do kterého se volí celkem 99 zástupců, je poměr 64:35. Ve třiatřicetičlenném Senátu je pak poměr 21:11 (jeden senátor je nezařazený).¹³⁵

Prezidentské volby tu ovládá ve většině Demokratická strana. Stejně, jako tomu bylo u ostatních států v této oblasti, zde v roce 2016 zvítězil Donald Trump, jemuž právě tyto hlasy pomohly, aby se stal prezidentem. Byla to první výhra republikánů od 80. let minulého století,

---

¹³² North Carolina. *270 to win* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.270towin.com/states/North_Carolina

¹³³ The six political states of North Carolina. *The Washington Post* [online]. 2020 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/graphics/2020/politics/north-carolina-political-geography/>

¹³⁴ Members of the U.S. Congress: Wisconsin. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Wisconsin%22%7D>

¹³⁵ Wisconsin State Legislature. *Ballopedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/Wisconsin_State_Legislature

i když jen o 0,7 %.¹³⁶ V tomto případě se jednalo o velmi překvapivé vítězství, jelikož volební průzkumy nenaznačovaly výhru Trumpa v tomto státě.¹³⁷

Od roku 2010 má každá strana v Senátu USA svého zástupce. Předtím byli oba zástupci ze strany Demokratické. Podobně tomu je i u Sněmovny reprezentantů, kde postupně slábne vliv Demokratické strany a obyvatelé se přiklání na druhou stranu. K pravidelnému střídání pak dochází na postu guvernéra státu, kde od roku 2000 došlo ke střídání vždy po dvou čtyřletých mandátech. V letech 2002-2010 a 2018 až doposud zde byl demokratický guvernér, v letech 2010-2018 zástupce druhé strany.¹³⁸

---

¹³⁶ 2016 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2016_Election/

¹³⁷ Trump ties may come back to haunt in swing state Wisconsin. *THE ASSOCIATED PRESS* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/2022-midterm-elections-wisconsin-donald-trump-presidential-election-2020-940633511bb02e422bdc2da94096b0b7>

¹³⁸ Wisconsin. *270 to win* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.270towin.com/states/Wisconsin>

F. VOLBA PREZIDENTA USA V ROCE 2020

Už od startu volební kampaně v roce 2020 bylo jasné, že tyto volby budou jiné a zahýbou se zvyklostmi, jež jsou v USA nastavené. Prezident Donald Trump chtěl zůstat v Bílém domě ještě další čtyři roky, na což měl podle Ústavy USA právo. Země se ale potýkala s různými problémy a sami voliči Donalda Trumpa byli s jeho vládnutím nespokojeni.¹³⁹

Demokraté věděli, že musí nasadit silného kandidáta, o kterém má společnost povědomí. Netrvalo dlouho a svou kandidaturu oznámil oblíbený viceprezident Joe Biden. Společnost si ale kladla nejrůznější otázky. Tou hlavní bylo, zda může tento starší muž stát v čele země a řídit ji.¹⁴⁰

Sám Biden věděl, že to nebude lehký souboj, a věděl, že si musí vybrat silného spolukandidáta, který zaujme především nerozhodnuté voliče. Biden všechny svým rozhodnutím překvapil, jelikož si jako spolukandidáta vybral ženu; senátorku za stát Kalifornie Kamalu Harrisovou, která se ho nebála kritizovat za jeho nereálné návrhy ve stranických primárních.¹⁴¹

Byl to ale dobrý tah, jelikož popularita Bidena začala rázem stoupat. Věděl ale, že může dopadnout stejně jako Hillary Clintonová v roce 2016, která pohořela ve státech na severu země, které jsou považovány za rozhodující státy. V průzkumech byly ve volbách v roce 2020 považovány za nerozhodnuté státy Michigan, Wisconsin, Pensylvánie, Nevada, Georgie, Arizona a Severní Karolína.¹⁴²

Poté, co oba stranické sjezdy potvrdily nominování svých kandidátů, volební klání nabralo zcela jiný směr. Zatímco Donald Trump horlivě psal na Twitter různé dezinformace, Joe Biden se snažil o kultivovanou kampaň. Sliboval, že Spojené státy budou opět na vzestupu a že on je tím prezidentem pro období koronavirové krize a udělá Ameriku opět silnou. Sliboval

---

¹³⁹ S Trumpem je nespokojeno 62 procent Američanů, ukázal průzkum. *Aktuálně.cz* [online]. 2019 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/s-trumpem-je-nespokojeno-62-procent-americanu-ukazal-pruzkum/r~ff931ddac55f11e993a6ac1f6b220ee8/>

¹⁴⁰ Věk jako překážka? Amerika volí nejstaršího lídra v dějinách. *E15* [online]. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/volby/volby-v-usa/vek-jako-prekazka-amerika-voli-nejstarsiho-lidra-v-dejinach-1374797>

¹⁴¹ Dokázala "zdemolovat" i samotného Bidena. Kdo je Harrisová, možná viceprezidentka USA. *Aktuálně.cz* [online]. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/kdo-je-kamala-harrisova-mozna-viceprezidentka-usa/r~85799a62dc7211eab115ac1f6b220ee8/>

¹⁴² Trump's call to halt vote counts is his most brazen swipe at democracy yet. *CNN politics* [online]. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/11/04/politics/election-2020-donald-trump-joe-biden-voting-speech/index.html>

finanční balíček, dostatek dávek vakcíny pro všechny Američany a reorganizaci migrační politiky.

Biden věděl, že svou kampaň musí posílit na severu země v nerozhodnutých státech, zde i jeho kampaň vyvrcholila a předvolební průběžné výsledky mu přály hned od začátku.¹⁴³

Proč Joe Biden vyhrál ve většině těchto států (kromě Severní Karolíny)? Biden vsadil na multikulturní kampaň – mladé (především nerozhodnuté) voliče oslovovala především Kamala Harrisová. Mladým se líbilo, že by se mohla stát první ženou v úřadu a sama podporovala nižší vrstvu obyvatelstva. Kampaň demokratů se soustředila hlavně na ekonomické otázky a zlepšení školství (v tomto okruhu se dobře pohybuje manželka Joe Bidena Jill, která má z pedagogiky doktorát).¹⁴⁴

V Georgii mobilizovala mladé voliče aktivistka Stacey Abramsové (neúspěšná kandidátka na guvernérku za Demokratickou stranu).¹⁴⁵ Bidenovi hodně pomohla v kampani, když pořádala různé meetingy a obcházela komunity napříč celého státu. Snažila se lidi přesvědčit, že Donald Trump není dobrým politikem a že se země může propadnout do finanční krize. Tento tah se vyplatil a ve volbách se Georgia zbarvila do modré.

Joe Biden vedl kultivovanou kampaň. Mnoho voličů se od Donalda Trumpa odklonilo hlavně díky šíření dezinformací a jeho vystupování, když se snažil např. podkopat legitimitu voleb.

Státy rezavého pásu. Takovou přezdívku si vysloužila trojice států na severu země (Wisconsin, Michigan a Pensylvánie) především kvůli průmyslové výrobě. Tyto státy se počítaly do nerozhodnutých, tedy do swing states. Joe Biden v těchto státech zvolil masivnější scénář

---

¹⁴³ Věk jako překážka? Amerika volí nejstaršího lídra v dějinách. *E15 [online]. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/volby/volby-v-usa/vek-jako-prekazka-amerika-voli-nejstarsiho-lidra-v-dejinach-1374797>*

¹⁴⁴ Kdo je budoucí první dáma Jill Bidenová? Učitelka, která se profese nevzdá ani nyní. *E15 [online]. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/volby/volby-v-usa/joe-biden-vyhral-se-ziskem-rekordniho-poctu-hlasu-trump-mluvi-o-ukradenych-volbach-1374821>*

¹⁴⁵ Joe Biden vyhrál i díky aktivistce, která v Georgii mobilizovala voliče. *Seznam zprávy [online]. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/joe-biden-vyhral-i-diky-aktivistce-ktera-v-goergii-mobilizovala-volice-128976>*

své kampaně, která cílila hlavně na mobilizaci občanů, především na mladou generaci, u níž se nevědělo, zda se k volbám vůbec dostaví.¹⁴⁶

Biden s Harrisovou sázeli i na Arizonu, kde se demokratům nepodařilo vyhrát od roku 1996. Nakonec se to povedlo, i když jen o 0,3 % bodu. I tak to byl úspěch, a to díky tomu, že se povedlo mobilizovat občany, zejména díky sociálním sítím.¹⁴⁷

Největším oříškem bylo přesvědčit voliče v tradičních republikánských státech. Zejména na Floridě si Joe Biden věřil, výsledek byl ale opačný, jelikož jeho soupeř zvítězil téměř o půl milionu hlasů.

Nerozhodnuté státy se ve větší míře přiklonily k demokratickému kandidátovi a výsledky se tak obrátily oproti roku 2016. Tento fakt byl vidět na státech okolo Velkých jezer – Wisconsin, Pensylvánie nebo Michigan. V předchozích volbách byl poměr 304:227 (pro Trumpa).¹⁴⁸ V roce 2020 byl poměr 306:232 (pro Bidena).¹⁴⁹

Za poznámku ještě stojí říct, že ve státech Nebraska a Maine platí jiný systém pro přepočítání hlasů a počty volitelů se dělí mezi oba kandidáty na prezidenta.¹⁵⁰ I v těchto státech získal většinu volitelů Biden.

V dějinách Spojených států se nikdy nestalo, že by nezvolený kandidát nechtěl uznat výhru svého soupeře. Přesto se toto v loňské volbě stalo. Donald Trump opakovaně provolával, že on je vítězem voleb a že hlasy v nerozhodných státech byly zmanipulované. V jednotlivých státech se snažil podávat žaloby na volební komise a průběh voleb, ale bezúspěšně. Místní soudy smetly jeho žaloby ze stolu a federální soud se jeho žalobou ani nezabýval.

---

¹⁴⁶ Těsný souboj o nerozhodnuté státy. *Lidovky* [online]. 2020 [cit. 2022-10-10]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/tesny-souboj-o-nerozhodnute-staty-ve-vetsine-vede-biden-muze-ale-nastat-protrumpovska-vzpoura-venkov.A201103_141441_in_zahranici_livs

¹⁴⁷ Biden porazil Trumpa i v tradičně republikánské Arizoně. Jak vypadá volební mapa USA. *Aktuálně* [online]. 2020 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/vysledky-americkyh-voleb-2020/r~6e38bfd21cf911eb8972ac1f6b220ee8/>

¹⁴⁸ Statistic: Election 2016. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2016>

¹⁴⁹ Statistic: Election 2020. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2020>

¹⁵⁰ O prezidentu USA rozhoduje 538 lidí, někteří občané volit nemohou. Systém hlasování je unikátní. *CT24* [online]. 2020 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/americke-prezidentske-volby/3144699-o-prezidentu-usa-rozhoduje-538-lidi-nekteri-obcane>

Tak trochu Trump předpokládal, že uspěje u Nejvyššího soudu USA, kam dosadil i kontroverzní soudkyni Amy Coneyovou Barrettovou, a republikáni tak měli u Nejvyššího soudu většinu.¹⁵¹ Nepodařilo se. Neexistoval jediný důkaz, že by s hlasy bylo manipulováno. Ovšem prezident nechtěl uznat svou prohru.

Snažil se ovlivnit všechny – od Sboru volitelů přes Kongres USA. Psal příspěvky na Twitter, které měly dezinformační charakter, až došlo k zablokování jeho účtu na této sociální platformě. Další sítě hned následovaly.¹⁵²

Poslední pomyslnou kapkou se stal útok na Kapitol, když obě komory schvalovaly výsledky voleb. Stalo se tak poprvé v historii, že prezident podněcoval k násilnostem a výtržnostem. Obě komory Kongresu musely být evakuovány, Národní garda Kongres střežila po celý měsíc až do dne inaugurace Joe Bidena a Kamaly Harrisové.¹⁵³

Kongres neudělal nic jiného, než že výsledek volby potvrdil, i když Trump naléhal na viceprezidenta Mika Pence, aby tomu zamezil.¹⁵⁴ Joe Biden se tak stal 46. prezidentem Spojených států i přes snahu jeho protikandidáta o zneplatnění výsledků voleb. Sám Trump nakonec porážku uznal, avšak stal se prvním prezidentem, který se nezúčastnil inaugurace svého nástupce a z Bílého domu zamířil rovnou do svého sídla na Floridě.¹⁵⁵

---

¹⁵¹ Konzervativní křesťanka Barrettová je členkou Nejvyššího soudu USA. Nominaci schválil Senát. *CT24* [online]. 2020 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3215155-americky-senat-schvalil-nominaci-barrettove-konzervativni-krestanka-ziskala-misto-v>

¹⁵² Twitter trvale zablokoval účet Trumpa, doplácí na to oslabenými akciemi. V pondělí klesly o osm procent. *iROZHLAS* [online]. 2020 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/akcie-spolecnost-twitter-zablokovani-uctu-donald-trump_2101111524_aur

¹⁵³ Útok na Kapitol bude vyšetřovat komise Sněmovny reprezentantů. *CT24* [online]. 2020 [cit. 2023-12-10]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3334596-lednovy-utok-na-kapitol-bude-vysetrovat-snemovni-komise>

¹⁵⁴ Pence podle médií řekl Trumpovi, že nemůže změnit výsledek voleb. Šéf Bílého domu to popře. *iROZHLAS* [online]. 2020 [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/americke-prezidentske-volby-2020-trump-pence-kongres_2101061804_pj

¹⁵⁵ Trump naposledy opustil Bílý dům a odletěl na Floridu. Do inaugurace Bidena zbývají hodiny. *iROZHLAS* [online]. 2020 [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/americke-prezidentske-volby-2020-bidenova-inaugurace-donald-trump_2101200636_pj

ZÁVĚR

Má bakalářská práce *Volební systémy a jejich efekt: Systém voleb ve Spojených státech amerických a jeho efekt se zaměřením na tzv. „swing states“* byla rozdělena do několika částí, které spolu úzce souvisejí a vzájemně se doplňují. Z hlediska ucelenosti bychom mohli práci rozdělit na tři větší celky.

První část se věnovala politickému systému v obecné rovině – popsal jsem v ní, jaké strany jsou v jednotlivých státních složkách dominantní, jak se volí do jednotlivých komor Kongresu Spojených států i to, jak se volí a navrhují soudci Nejvyššího soudu.

Druhá část pojednávala o systému voleb, konkrétně prezidentské volbě a jejímu harmonogramu, jenž se každé čtyři roky opakuje.

Třetí část práce pojednávala o tématu swing states, konkrétně o jednotlivých státech, které bychom do této kategorie zařadili.

Problematika prezidentských voleb ve Spojených státech a problematika systému volby, uplatňována po desítky let, je téma neustále aktuální. Ovšem, abychom dokázali dobře pochopit tento systém volby, je potřeba se nejprve podívat, alespoň v obecné rovině, na politiku, tedy na to, jak jsou rozdělené síly státní moci.

Amerika uplatňuje prezidentský systém, kdy je prezident hlavou exekutivy a tvoří si svůj kabinet. Občané mohou díky dvouletým mandátům lépe kontrolovat jednotlivé zákonodárce a snadno je mohou odvolat. To bylo ukázáno v první části práce, jež se stručně zabývá politickým fungováním země.

Fenomén swing states, který jinde ve světě nemá obdoby, je problematický pro jakéhokoli politologa, zabývajícího se touto oblastí, a přístupy k tomuto tématu se v menší nebo větší míře různí.

Jaké závěry tedy plynou z této bakalářské práce věnované volbám a fenoménu swing states?

Pro pochopení prezidentské volby, obecně možno říct jakýchkoli voleb ve Spojených státech, je důležité, aby se člověk orientoval ve volebním systému a systému volby, který se ve velkém liší oproti tradičním hlasováním, jež známe třeba my. Nutno ale podotknout, že Spojené státy americké používají převážně nám známý většinový volební systém, s nímž se můžeme setkat v našich volbách do Senátu nebo u voleb prezidentských.

System volitelů, delegátů a nominací, který má svá psaná a nepsaná pravidla, je velmi sofistikovaný a funguje již po dvě staletí bez větších problémů.

Pro větší pochopení voleb jsem i vybral prezidentská klání z let 2000 až 2020, kde jsem se snažil popsat, jak volby probíhají, jací aktéři se jich účastní a jak může být finální volba složitá a někdy i přezkoumaná Nejvyšším soudem Spojených států. Některé volby byly velmi dobře vedené, jiné problematické až kontroverzní.

Na státy řadící se do skupiny swing states nelze nahlížet jen z hlediska voleb prezidentských, protože potom bychom do této kategorie mohli řadit kterýkoli stát, ve kterém jedny volby tvoří určitou anomálii. Například, když by dvacet let v jednom státu vždy vyhrála strana Demokratická a jedny prezidentské volby člen Republikánské strany, nemůžeme stát hned zahrnout do seskupení swing states. Proto musíme jednotlivé státy posuzovat v kontextu různých voleb; nejčastěji se tak děje z hlediska voleb prezidentských, kongresových, guvernérských a pak voleb státních (do místních zákonodárných sborů), na což jsem se zaměřoval i v této práci.

Názory politologů na tuto skupinu se různí. Podle různých měřítek můžeme vybírat různé státy a tvořit jinak velké skupiny. Proto jsem si vybral jen ty státy, na kterých se shoduje nejvíce politologů ve světě i odborníků ve Spojených státech, a na základě získaných výsledků, popsaných v této práci, je vidět, že tyto státy můžeme skutečně do tohoto pojmu zařadit. Ne všechny státy lze právě demonstrovat jen na volbě prezidentské, ale například u Nevady je vidět, že zde panují rozdílné výsledky ve volbách na post guvernéra.

Jsou státy, které do této kategorie můžeme bez většího přemýšlení zařadit – jedná se o Colorado, Floridu nebo Nevadu s Ohiem. Pak jsou státy, kde musíme více zkoumat, zda tento stát do tohoto systému zařadit, případně proč ho tam politologové řadí. U všech těchto států také platí, že voličské základny pro obě velké strany jsou podobně veliké, často se liší o pár tisíc občanů.

To, jak swing states dokáží proměňovat volební výsledky, jsme se mohli přesvědčit v prezidentských volbách v letech 2016 a 2020, kdy Donald Trump nejprve ovládl státy u Velkých jezer a zvítězil. Při druhé volbě o čtyři roky později se tento fenomén neopakoval a zvítězil demokrat Joe Biden.

Fenomén těchto států bude jistě pokračovat i do dalších let. Rozhodně již nyní vidíme proměnu některých států, které se přiklání na opačnou politickou stranu, než tomu bylo doposud (tento fenomén můžeme sledovat například ve státě Arizona). Swing states by se daly

definovat jako živoucí organismus, který se neustále vyvíjí, roste a zmenšuje se. A samozřejmě prochází neustálou proměnou, stejně jako politika státu.

Za pár let může být seznam států jiný, ale definice těchto států zůstane stejná. I nadále se bude jednat o státy ovlivňující dění ve Spojených státech, v nichž nebude předem jasné, jaká strana vyhraje dané volby, a stále budou překvapovat politology, žurnalisty i komentátory po celém světě.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ A LITERATURY

A) Knižní zdroje

- BROŽ, Ivan. *Encyklopedie amerických prezidentů: 43 portrétů od George Washingtona po Baracka Obamu*. Praha: XYZ, 2012. ISBN 978-80-7388-629-5.
- CLINTON, Hillary Rodham. *Těžká rozhodnutí*. Praha: Ikar, 2015. ISBN 978-80-249-2647-6.
- JOHNSON, Paul. *Dějiny amerického národa*. Voznice: Leda, 2014. ISBN 978-80-7335-361-2.
- KARAS, Petr a Karel KUPKA. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 2. vyd. Praha: P3K, 2013. ISBN 978-80-873-4320-3.
- *Kniha politiky*. Praha: Knižní klub, 2015. Universum (Knižní klub). ISBN 978-80-242-4796-0.
- KREJČÍ, Miloš. *Jak se "dělá" prezident Spojených států amerických: průvodce americkým volebním systémem od zřízení funkce prezidenta po souboj Barack Obama versus John McCain*. Praha: Mladá fronta, 2009. ISBN 978-80-204-1935-4.
- KREJČÍ, Oskar. *Zahraniční politika USA: ideje, doktríny, strategie*. Praha: Professional Publishing, 2009. ISBN 978-80-86946-68-9.
- KŘTĚNOVÁ, Monika. *Prezidentský systém Spojených států amerických*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2016. Prameny a nové proudy právní vědy. ISBN 978-80-8797-560-2.
- OBAMA, Barack. *Země zaslíbená*. Praha: Argo, 2021. ISBN 978-80-257-3632-6.
- TINDALL, George Brown a David E. SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. 5., dopl. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. Dějiny států. ISBN 978-80-7106-588-3.
- *Ústava Spojených států amerických ze dne 17. září 1787*. Praha: Reflex, 1990. ISBN 80-15-50000-1.
- WILSON, John K. *Barack Obama: pokus o nemožné*. Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-2215-0.

B) Webové zdroje

- 2000 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2000_Election/
- 2004 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2004_Election/
- 2008 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2008_Election/
- 2012 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2012_Election/
- 2016 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2016_Election/
- 2020 Presidential Election. *270 to win* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.270towin.com/2020_Election/
- 2016 Presidential Election Results. *The New York Times* [online]. 2017 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/elections/2016/results/president>
- 2022-2024 Senators. *The Florida Senate* [online]. 2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.flsenate.gov/Senators>
- About Our Party: Who we are. *THE REPUBLICAN NATIONAL COMMITTEE* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.gop.com/about-our-party/>
- AMERICKÉ VOLBY: NA FLORIDĚ SE ZRODIL VYZYVATEL DONALDA TRUMPA. *Respekt* [online]. 2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/kontext/politicky-osud-donalda-trumpa-je-po-volbach-mene-primocary-nez-se-mohlo-zdat>
- Američtí republikáni v něm vidí Trumpova nástupce. Demokrati považují DeSantise za amerického Orbána. *IROZHLAS* [online]. 2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/trump-desantis-volby-gubernator-florida_2211041031_fos
- Biden porazil Trumpa i v tradičně republikánské Arizoně. Jak vypadá volební mapa USA. *Aktuálně* [online]. 2020 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/vysledky-americkyh-voleb-2020/r~6e38bfd21cf911eb8972ac1f6b220ee8/>

- Bio. *Susana Martinez* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.susanamartinez.com/bio/>
- Clintonová se dočkala oficiální prezidentské nominace. *CT24* [online]. 2016 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/1858337-clintonova-se-dockala-oficialni-prezidentske-nominace>
- Colorado Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/colorado-population>
- Current Assembly Legislators. *Nevada State Assembly* [online]. 2023 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.leg.state.nv.us/App/Legislator/A/Assembly/Current>
- Current House Makeup. *The New Hampshire House of Representatives* [online]. 2023 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://gencourt.state.nh.us/house/aboutthehouse/RDSE%2017-18.pdf>
- Current Senate Legislators. *Nevada State Assembly* [online]. 2023 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.leg.state.nv.us/App/Legislator/A/Senate/Current>
- Červená barva v politice. *Tyden.cz* [online]. 2020 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/cerveni-republikani-modri-demokrate-a-hamackuv-svetr_541910.html
- Democratic National Convention's Roll Call Showcases Voices from Across America. *The New York Times* [online]. 2021 [cit. 2022-12-16]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2020/08/19/us/politics/dnc-roll-call.html>
- Democrats secure majority in the Senate. *CNN politic* [online]. 2022 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/election/2022/results/senate?election-data-id=2022-SG&election-painting-mode=projection&filter-key-races=false&filter-flipped=false>
- Demokráté uhájili většinu v americkém Senátu, Biden je z výsledků nadšený. *iDnes* [online]. 2023 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/americke-volby-do-senatu-nevada.A221113_070324_zahranicni_knn
- Dokázala "zdemolovat" i samotného Bidena. Kdo je Harrisová, možná viceprezidentka USA. *Aktuálně.cz* [online]. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/kdo-je-kamala-harrisova-mozna-viceprezidentka-usa/r~85799a62dc7211eab115ac1f6b220ee8/>

- Election results and data. *Michigan Department of State* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.michigan.gov/sos/elections/election-results-and-data>
- Elections. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/>
- Florida House of Representatives. *Ballotpedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/Florida_House_of_Representatives
- Florida Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/florida-population>
- Former Governors - Nevada. *National Governors Association* [online]. 2023 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.nga.org/former-governors/nevada/>
- General Assembly of North Carolina. *Ballotpedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/General_Assembly_of_North_Carolina
- Governor Jared Polis. *Colorado* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.colorado.gov/governor/gov-polis>
- House of Representatives: All Representatives. *Colorado General Assembly* [online]. 2023 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://leg.colorado.gov/agencies/house-representatives/all-representatives>
- House of Representatives Results: GOP wins the majority. *CNN politic* [online]. 2022 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/election/2022/results/house?election-data-id=2022-HG&election-painting-mode=projection&filter-key-races=false&filter-flipped=false>
- Iowa Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/iowa-population>
- Iowa se připravuje na demokratické primárky. Vládne téma klimatické krize, favoritem je Sanders. *IROZHLAS* [online]. 2020 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/iowa-demokratice-primarky-volby-klima-krize_2002021322_tzr
- Joe Biden vyhrál i díky aktivistce, která v Georgii mobilizovala voliče. *Seznam zprávy* [online]. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/joe-biden-vyhral-i-diky-aktivistce-ktera-v-georgii-mobilizovala-volice-128976>

- Kdo je budoucí první dáma Jill Bidenová? Učitelka, která se profesi nevzdá ani nyní. *E15* [online]. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/volby/volby-v-usa/joe-biden-vyhral-se-ziskem-rekordniho-poctu-hlasu-trump-mluvi-o-ukradenych-volbach-1374821>
- Konzervativní křesťanka Barrettová je členkou Nejvyššího soudu USA. Nominaci schválil Senát. *CT24* [online]. 2020 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3215155-americky-senat-schvalil-nominaci-barrettove-konzervativni-krestanka-ziskala-misto-v>
- Legislators: Representatives. *The Iowa Legislature* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.legis.iowa.gov/legislators/house>
- Legislators: Senators. *The Iowa Legislature* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.legis.iowa.gov/legislators/senate>
- Linguee. *Pojem aklamace* [online]. [cit. 2021-10-9]. Dostupné z: <https://www.linguee.com/czech-english/translation/aklamace.html>
- List of presidents of the United States. *Britannica* [online]. 2022 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Presidents-of-the-United-States-1846696>
- McCarthy je předsedou americké Sněmovny reprezentantů, volba trvala čtyři dny. *Novinky.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-amerika-zvolen-predse-da-americke-snemovny-40419346>
- Members of the House. *Pennsylvania House of Representatives* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.legis.state.pa.us/cfdocs/legis/home/member_information/mbrList.cfm?body=H&sort=alpha
- Members of the Senate. *Pennsylvania State Senat* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.legis.state.pa.us/cfdocs/legis/home/member_information/mbrList.cfm?body=S&sort=alpha

- Members of the U.S. Congress: Colorado. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Colorado%22%7D>
- Members of the U.S. Congress: Florida. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Florida%22%7D>
- Members of the U.S. Congress: Iowa. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Nevada%22%7D>
- Members of the U.S. Congress: Michigan. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Michigan%22%7D>
- Members of the U.S. Congress: Nevada. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22member-state%22%3A%22Iowa%22%2C%22congress%22%3A118%7D>
- Members of the U.S. Congress: New Hampshire. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-222]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22New+Hampshire%22%7D>
- Members of the U.S. Congress: New Mexico. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22New+Mexico%22%7D>
- Members of the U.S. Congress: North Carolina. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22North+Carolina%22%7D>

- Members of the U.S. Congress: Ohio. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Ohio%22%7D>
- Members of the U.S. Congress: Pennsylvania. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Pennsylvania%22%7D>
- Members of the U.S. Congress: Wisconsin. *Congress.gov* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/members?q=%7B%22congress%22%3A118%2C%22member-state%22%3A%22Wisconsin%22%7D>
- Michigan House of Representatives. *Ballatopedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/Michigan_House_of_Representatives
- Michigan Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/michigan-population>
- *Most Democratic States 2023* [online]. 2023 [cit. 2023-03-19]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/state-rankings/most-democratic-states>
- *Most Republican States 2023* [online]. 2023 [cit. 2023-03-19]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/state-rankings/most-republican-states>
- Nevada Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/nevada-population>
- New Hampshire Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/new-hampshire-population>
- New Mexico. *270 to win* [online]. 2022 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.270towin.com/states/New_Mexico
- New Mexico Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/new-mexico-population>
- New Mexico State Legislature. *Ballatopedia* [online]. 2022 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/New_Mexico_State_Legislature

- North Carolina. *270 to win* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.270towin.com/states/North_Carolina
- North Carolina Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/north-carolina-population>
- O prezidentu USA rozhoduje 538 lidí, někteří občané volit nemohou. Systém hlasování je unikátní. *CT24* [online]. 2020 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/americke-prezidentske-volby/3144699-o-prezidentu-usa-rozhoduje-538-lidi-nekteri-obcane>
- Ohio. *270 to win* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.270towin.com/states/Ohio>
- Ohio General Assembly. *Balletopedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/Ohio_General_Assembly
- Ohio Population 2023. *World Population Review* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/ohio-population>
- Ohio: The swing state that was. *Washington Examiner* [online]. 2022 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.washingtonexaminer.com/politics/ohio-the-swing-state-that-was>
- Once a swing state, Colorado has become more of a blue leaning state. *Koaa News5* [online]. 2022 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.koaa.com/news/covering-colorado/once-a-swing-state-colorado-has-become-more-of-a-blue-leaning-state>
- Party control of Iowa state government. *Balletopedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/Party_control_of_Iowa_state_government
- Pence podle médií řekl Trumpovi, že nemůže změnit výsledek voleb. Šéf Bílého domu to popře. *iROZHLAS* [online]. 2020 [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/americke-prezidentske-volby-2020-trump-pence-kongres_2101061804_pj
- Politický systém. *Americké centrum* [online]. 2022 [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.americkecentrum.cz/o-usa/politicky-system/>

- Pozornost upřena na swing states. Rozhodnou o příštím americkém prezidentovi. *CT24* [online]. 2020 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3149907-pozornost-uprena-na-swing-states-rozhodnou-o-pristim-americkem-prezidentovi>
- Republikáni a demokraté. Dvě hlavní politické strany USA (video). *Seznam Zprávy* [online]. 2020 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/republikani-a-demokrate-88739>
- ROSTER OF THE NEW HAMPSHIRE STATE SENATORS. *The New Hampshire State Senate* [online]. 2023 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: https://gencourt.state.nh.us/senate/members/senate_roster.aspx
- S Trumpem je nespokojeno 62 procent Američanů, ukázal průzkum. *Aktuálně.cz* [online]. 2019 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/s-trumpem-je-nespokojeno-62-procent-americanu-ukazal-pruzkum/r~ff931ddac55f11e993a6ac1f6b220ee8/>
- Senát USA potvrdil nástup první Afroameričanky do nejvyššího soudu. *CT24.cz* [online]. 2022 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3467763-senat-usa-potvrdil-nastup-prvni-afroamericanky-do-nejvyssiho-soudu>
- Senate: All Senators. *Colorado General Assembly* [online]. 2023 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://leg.colorado.gov/agencies/senate/all-senators>
- Sanders vyhrál primárky v New Hampshire. Je to konec Trumpa, slibuje. *Seznam zprávy* [online]. 2020 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/sanders-vyhral-primarky-v-new-hampshire-je-to-konec-trumpa-slibuje-88973>
- *Souhrnná teritoriální informace: Spojené státy americké* [online]. 2022 [cit. 2022-11-08]. Dostupné z: <http://publiccontent.sinpro.cz/PublicFiles/2022/05/24/spojene%20staty%20americke-souhrnna-teritorialni-informace-2022-151334426.pdf>
- Statistic: Election 2000. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2000>
- Statistic: Election 2004. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2004>

- Statistic: Election 2008. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2008>
- Statistic: Election 2012. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2012>
- Statistic: Election 2016. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2016>
- Statistic: Election 2020. *The American Presidency Project* [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2020>
- Stovky výživných stránek o útoku na Kapitol. Rozsáhlá zpráva ukazuje na Trumpa. *Aktuálně.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/dva-roky-od-utoku-na-kapitol-se-stale-hledaji-vinici/r~a29b71228cd011ed8d680cc47ab5f122/>
- Stručná historie USA. *Americké centrum* [online]. 2022 [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.americkecentrum.cz/o-usa/strucna-historie-usa/>
- Těsný souboj o nerozhodnuté státy. *Lidovky* [online]. 2020 [cit. 2022-10-10]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/tesny-souboj-o-nerozhodnute-staty-ve-vetsine-vede-biden-muze-ale-nastat-protrumpovska-vzpoura-venkov.A201103_141441_In_zahranici_livs
- The six political states of North Carolina. *The Washington Post* [online]. 2020 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/graphics/2020/politics/north-carolina-political-geography/>
- Trest smrti v USA. *CT24.cz* [online]. 2017 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/2178148-trest-smrti-v-usa>
- Trump's call to halt vote counts is his most brazen swipe at democracy yet. *CNN politics* [online]. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/11/04/politics/election-2020-donald-trump-joe-biden-voting-speech/index.html>
- Trump in huge upset becomes first Republican to win Pa. since 1988. *Pennlive* [online]. 2016 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://www.pennlive.com/nation-world/2016/11/trump_wins_pa_cnn_says.html

- Trump naposledy opustil Bílý dům a odletěl na Floridu. Do inaugurace Bidena zbývají hodiny. *iROZHLAS* [online]. 2020 [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/americke-prezidentske-volby-2020-bidenova-inaugurace-donald-trump_2101200636_pj
- Trump ties may come back to haunt in swing state Wisconsin. *THE ASSOCIATED PRESS* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/2022-midterm-elections-wisconsin-donald-trump-presidential-election-2020-940633511bb02e422bdc2da94096b0b7>
- Twitter trvale zablokoval účet Trumpa, doplácí na to oslabenými akcemi. V pondělí klesly o osm procent. *iRozhlas* [online]. 2020 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/akcie-spolocnost-twitter-zablokovani-uctu-donald-trump_2101111524_aur
- USA čeká referendum o Bidenovi. Jak se hlasuje a co je ve hře při volbách do Kongresu. *Aktuálně.cz* [online]. 2022 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/americke-kongresove-volby-jak-a-kde-se-voli/r~d2956ad459bf11edba5b0cc47ab5f122/>
- Útok na Kapitol bude vyšetřovat komise Sněmovny reprezentantů. *CT24* [online]. 2020 [cit. 2023-12-10]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3334596-lednovy-utok-na-kapitol-bude-vysetrovat-snemovni-komise>
- V USA se sčítají výsledky volebního superúterý. Biden vede v osmi státech, Sanders ve čtyřech. *iROZHLAS* [online]. 2020 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/sanders-biden-superutery-primarky_2003040640_pj
- Věk jako překážka? Amerika volí nejstaršího lídra v dějinách. *E15* [online]. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/volby/volby-v-usa/vek-jako-prekazka-amerika-voli-nejstarsiho-lidra-v-dejinach-1374797>
- Volba prezidenta USA. *Velvyslanectví USA v České republice* [online]. 2020 [cit. 2022-12-16]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/cs/our-relationship-cs/politika-historie/jak-probiha-volba-prezidenta-usa/>

- Volební debaty USA: Trump v posledním duelu lhal o nové vakcíně, Biden uznal starou chybu. *E15* [online]. 2020 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/volby/volby-v-usa/volebni-debaty-usa-trump-v-poslednim-duelu-lhal-o-nove-vakcine-biden-uznal-starou-chybu-1373548>
- Voting & Election Statistics. *Pennsylvania Department of State* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.dos.pa.gov/VotingElections/OtherServicesEvents/VotingElectionStatistics/Pages/VotingElectionStatistics.aspx>
- Who we are: Our history. *Democrats.org* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://democrats.org/who-we-are/our-history/>
- Wisconsin. *270 to win* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.270towin.com/states/Wisconsin>
- Wisconsin State Legislature. *Ballopedia* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://ballotpedia.org/Wisconsin_State_Legislature